

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਮਾਰਚ 23, 1984

March 23, 1984

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼ੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

P.O. BOX 67344 STN. 'O'
VANCOUVER, B.C. V5W 3T1

Vol. 3 No. 11 Weekending March 23, 1984
Editor's Res. PHONE. (604)321-6360

The Canada Darpan
Punjabi Weekly Newspaper

ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ - ਫਰੀਦਕੋਟ ਦਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ— (ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ), ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਉਪਰ ਨਵਾਂ ਨੰਗਲ ਵਿਖੇ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਆਪ ਤਾਂ ਬਚ ਗਏ ਪਰ ਨਾਲ ਦੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਉਪਰ ਇਹ ਤੀਜਾ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਨੀਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵਾਪਸ ਭੁਲਾਇਆ ਸੀ ਜਿਥੇ ਉਹ ਇਕ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ।

ਹਮਲਾਅਵਰ ਦਾ ਨਾਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਵਲੋਂ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਇਆ। ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗੋਲੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਰਨੀ ਚਾਹੀ ਪਰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਨਾਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਜਾ ਵੱਜੀ। ਪੱਤਰ ਪਰੇਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਗੋਲੀ ਚੱਲਣ ਸਮੇਂ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਲੰਮੇ ਪੈ ਗਏ।

‘ਬਲਿਟਜ਼’ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼

ਬੰਬਈ — ਇਥੋਂ ਛਪਣ ਵਾਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਅਖਬਾਰ ‘ਬਲਿਟਜ਼’ ਨੇ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਬਦਨਾਮ ਏਜੰਸੀ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਨੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਜੋਂ ਦਸਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਰਾ ਭਾਂਡਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਰ ਭੱਜੇ। ਬਲਿਟਜ਼ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਨੇ ਕੁਝ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਵੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣਗੇ। ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਠ ਖੜੇਗੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੇਗੀ। ਬਲਿਟਜ਼ ਨੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਆਪਣੇ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨਹਿਰ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਰਾਮਦ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ — ਬੀਕਾਨੇਰ ਨਹਿਰ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਸ਼ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਮਹਿਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਸੁਭਾਸ਼ ਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਨਹਿਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਕੋਟ ਈਸੇ ਖਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹੋ :—

- ਕੀ ਜਿੱਨਾਹ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਕਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ?
- ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲਮਕਾਉਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤਬਾਹਕੁੰਨ ਹੋਣਗੇ - ਕਾ: ਸੁਰਜੀਤ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦਾ ਵਿਸਾਖੀ ਅੰਕ

ਪਾਠਕਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਉਪਾਰੀ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦਾ 13 ਅਪਰੈਲ ਦਾ ਅੰਕ ਸਪੈਸ਼ਲ ਵਿਸਾਖੀ ਅੰਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੇਖਕ ਵੀਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਵਿਉਪਾਰੀ ਵੀਰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਲਈ ਥਾਂ ਰਾਖਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰਵਾ ਲੈਣ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :— 321-6360

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਆਪਣਾ ਨਾਤਾ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਨਾ ਜੋੜਨ — ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — (ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ) - ਸਾਡੇ ਪੱਤਰ ਪਰੇਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਥਕ ਨੇਤਾ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਾਤਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਅਨਸਰਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਜੋੜਨ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਘੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੜਾਈ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਇਜ਼ਤ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਜੋ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਫਰੰਟ ਜਾਂ ਇਹੋ ਜੇਹੀਆਂ ਹੋਰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ

ASIA BOOK COMPANY Ltd.

#201-2001 E. 36th Ave. (Victoria Dr.) Vancouver

Ph. 321-6360

ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਪਮਿੰਟ ਪਹੁੰਚ ਗਈ

ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਪਮਿੰਟ - ਸਟੀਕਾਂ

ਕੈ ਨੇ ਡਾ

ਦਰਪਣ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ
ਵਿਰੁਧ ਡਰਾਮੇ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਸੈਕਸਟਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਸਮਾਗਮ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੁਧ ਜਹਾਦ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਦੇ ਡਰਾਮੇ ਖੇਡੇ ਗਏ। 'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼' ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਲੇਖਕ ਮੱਖਣ ਟੁੱਟ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਡਰਾਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਦੂਜਾ ਡਰਾਮਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਡਰਾਮਾ ਅਜੋਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਚਿਤਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਇਕ ਮੋਰਚਾ, ਇਕ ਕੁਰਸੀ' ਅਤੇ 'ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਟਕਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ' ਡਰਾਮਾ ਕਾਪ-ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਅਜੋਕੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭੰਗੜੇ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿਤਾ ਤੇ 350 ਸਰੋਤ ਕੀਤੇ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਗੀਤ, ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਧੂ ਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਥ ਬਾਕੀ ਕਲਚਰਲ ਸਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਜੋੜ ਕੇ ਤੁਰੇਗੀ।

ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ, ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ, ਮਹਿੰਦਰ ਸੂਮਲ ਨੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਬਿਨਿੰਗ ਨੇ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ।

ਸਰੀ ਅਲਟਰਨੇਟਿਵ ਮੁਵਮੈਂਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਸਰੀ ਅਲਟਰਨੇਟਿਵ ਮੁਵਮੈਂਟ (S.A.M.) ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸੱਲੇਡੇਰੀ ਕੁਲੀਬਨ ਦੀ ਜੀਨ ਸਵਾਨਸਨ ਸਨ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ C.O.P.E ਪਰਨੀਨਿਓ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਟਰਸਟੀ ਮਿ: ਵੈਸ ਨੈਪ ਅਤੇ ਸਰੀ ਸੱਲੇਡੇਰੀ ਕੁਲੀਬਨ ਦੀ ਕੋਰਲ ਵਾਰਡ-ਹਾਲ ਸਨ। S.A.M. ਵਲੋਂ ਸਟੀਵ ਗਿਡੇਗ ਬੋਲੇ। ਸਾਰੇ ਸਪੀਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਪਰਿਵਨਸ਼ੀਲ ਬੱਜਟ ਨੂੰ ਨਿਖੇਧੀ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ। ਸਾਰੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਗੌਰਮਿਟ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਏਕਤਾ ਨਾਲ ਡਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਦੱਸਿਆ। ਮਿਸਟਰ ਨੈਪ ਅਤੇ ਗਿਡੇਗ ਵਲੋਂ ਸਿਵਕ ਗਰੁਪਾਂ ਅਤੇ ਸਿਵਕ ਗੌਰਮਿਟ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰੋਕਾਰ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਰੀ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਵਾਂਗ ਹਾਲਤ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਲੰਬਾ ਰਸਤਾ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਟੀਵ ਗਿਡੇਗ ਨੇ ਸਰੀ ਕੌਂਸਲ ਤੇ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ।

ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ outgoing ਪਰੇਜ਼ੀਡੈਂਟ ਟੋਨੀ ਗਿਡੇਗ ਨੇ ਪਰਧਾਨਗੀ ਅਤੇ financial ਰੀਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ (S.A.M.) ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ Activity ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਸ਼ਤਰੀਕਰਨ ਲੋਕ ਮੱਤ ਤੇ ਲੋਕ ਮੱਤ ਅਤੇ ਬੱਜਟ ਕੁਲੀਬਨ ਵਿਚ ਭਾਗ, ਜਿਸਦਾ impetus ਸੱਲੇਡੇਰੀ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਬਣਨ ਲਈ ਪਰੇਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਲਸੀਆਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮਤੇ ਤੇ ਪਾਲਸੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਜਥੇਬੰਦਕ ਲੇਬਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਹੋਕਾ ਦਿਤਾ ਹੋਰ ਮਤਿਆਂ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਦਾ ਪਰੇਵੇਨਸ਼ਨ ਗੌਰਮਿਟ ਨੂੰ ਚੇਲੰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣਾ, ਰੇਸ ਗੇਲੇਬਨ ਕਮੇਟੀ, ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਦੇ ਸਾਲਾ ਵੋਟਾਂ ਲਈ ਤਰਜੀਹ, ਟਰਾਂਸਿਟ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤੇ ਭ੍ਰਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਸਰੀ ਨੂੰ NUCLEAR FREE ZONE ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਪਾਲਸੀਆਂ ਤੇ ਘੋਸ਼ਨਾਵਾਂ ਸੰਮਿਲਤ ਸਨ। ਹੋਰ ਮਤਿਆਂ ਵਿਚ S.A.M. ਨੇ Green Timber, ਵਾਰਡ ਸਿਸਟਮ ਕਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਅਤੇ ਪਾਰਕ ਤੇ Recreation ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹ ਕੀਤੀ S.A.M. ਦੀ ਕਾਰਜਕਰਨੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ ਡੋਨਾਲਡ ਵਿਆਡ-ਸਕੱਤਰ, ਵਾਇਲਟ ਡੀਉਹਰਸਟ - Financial, ਜਸਪਾਲ ਸੰਧੂ - ਪਬਲੀਸਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਪੁਰਾਣੇ ਮੈਂਬਰ ਸਟੀਵ ਗਿਡੇਗ - ਪ੍ਰਧਾਨ, ਫਰੈਂਕ ਇਜ਼ਰਡ - ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਟੋਨੀ ਗਿਡੇਗ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ, ਅਤੇ ਵਾਇਲਟ ਸੇਵਰਡ - Ways Means ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਕਮੇਟੀਆਂ membership ਕਮੇਟੀ, Way & Means ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਰੇਸ ਗੇਲੇਬਨ ਕਮੇਟੀ।

ਰੇਸ ਗੇਲੇਬਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਸਟੀਵ ਗਿਡੇਗ ਅਤੇ ਫਰੈਂਕ ਇਜ਼ਰਡ ਹਨ।

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ
ਤੇ ਲੋਕ ਰੈਲੀ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁਧ ਇੰਦਰਾ ਦੇ ਤਖ਼ਤਦਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਦੂਜੀ ਲੋਕ ਰੈਲੀ, ਪਿਕਟ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਹਿਸਾ ਲਵੋ! ਸਾਥੀ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਦੇ ਤਖ਼ਤਦਾਰ ਖਿਲਾਫ਼, ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਣੋ!

ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ : 18 ਮਾਰਚ ਐਤਵਾਰ, - ਵੈਨਕੂਵਰ

2.00 ਵਜੇ ਬਾਦ ਦੁਪਹਿਰ

ਜਗਾ : ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਟੈਂਪਲ 5880

ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਵੋ

ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ ਅਤੇ 49ਵੀਂ ਐਵੇਨਿਊ ਉਤੇ ਹੋਵੇਗਾ

ਲੋਕ ਰੈਲੀ :

18 ਮਾਰਚ ਐਤਵਾਰ - ਵੈਨਕੂਵਰ

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਟੈਂਪਲ 5880 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ

ਵਕਤ : 5:00 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ

ਮੁਖ ਬੁਲਾਰਾ :

ਸਾਥੀ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ

ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ

(ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ-ਲੈਨਿਨਵਾਦੀ) ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖ

ਸਕੱਤਰ

ਭਜਨ ਚੀਮਾ ਤੇ ਪਿਕਟ
ਸਮੇਂ ਹਮਲਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਇਕ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਨਸਲੀ ਵਲੋਂ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਦਫਤਰ ਸਾਹਮਣੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਿਕਟ 12 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 16 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁਧ ਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨਸਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਭਜਨ ਚੀਮਾ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ।

ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨਸਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁਧ ਪੁਲਸ ਨੇ ਚਾਰਜ ਲਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਲੋਕ ਵਿਖੇ
ਵਡਭਾਗੀਆਂ ਲਈ
ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

ਲੂਟਨਾ ਹੈ ਤਉ ਲੂਟ ਲਉ ਰਾਮ ਨਾਮ ਹੈ ਲੂਟ ॥
ਫਿਰ ਪਾਛੇ ਪਛਤਾਉਗੇ ਜਉ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਹਿਗੇ ਫੂਟ ॥
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਪਰਮ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 15 ਅਪਰੈਲ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਲੋਕ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅੰਤਿਲਾਖੀ ਰੂਹਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਚਾਹਵਾਨ ਸਜਨ ਹੋਣ ਲਿਖੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਤੇ ਫੂਨ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਮਾਈ ਭਾਈ ਜੋ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋਣ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 13-4-1984 ਤੱਕ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਸਾਨੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਲੋੜਵੰਦ ਸਜਨਾਂ ਲਈ ਕੰਘੇ, ਕੜੇ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੱਛਹਿਰਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸੇਵਕ
ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ - ਪ੍ਰਧਾਨ - ਫੋਨ : 392-3761
ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ - ਸਕੱਤਰ - ਫੋਨ : 398-8173

Herman Income Tax
Service

2345, Beaver St. Clearbrook, B.C.

Ph. 859-5037

ਜ਼ਾਤੀ ਵਪਾਰ, ਜਾਂ ਫਾਰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ
ਸਰਵਿਸ, ਵਾਜਬ ਰੇਟ - ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ

Personal, Business and Farming
Friendly Service - Reasonable Rates
Free Consultation

\$2.00 Off With This ad Coupon

FREE GIFT

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

S. & S. INSURANCE

324-2311

Two Locations to Serve You

6658 Main St. Vancouver, B.C.

5936 Fraser St. Vancouver, B.C.

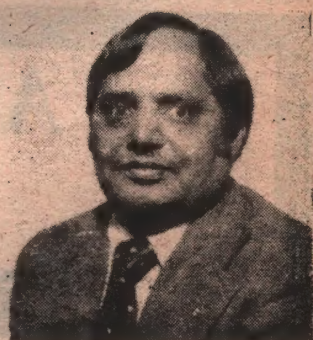
ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ ਰੇਟ ਤਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਹਨ ... ਪਰ ਫਰਕ ਦੋਸਤੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਹੈ ... ਤੇ ਉਹ ਦੋਸਤੀ ਭਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਹਾਨੂੰ S & S Insurance ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

RENEW EARLY INSURANCE

* FINANCING AVAILABLE
* SAFE DRIVING DISCOUNT (if eligible)

FRASER Ph. 321-6442

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

324-5711

ਪੰਜਾਬ ਦਰਪਣ

ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜ ਮਰੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਲੁੱਟ ਅਤੇ ਹਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਨਾਲ ਹੋਏ ਦੋ ਸਿੱਧੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪੱਟੀ ਲਾਗੇ ਹੋਏ ਇਕ ਟਾਕਰੇ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਹਥੋਂ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ 6 ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦਾਂ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਹੰਗਾਂ ਦਾ ਭੇਜ ਧਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਇਕ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਥੋਂ ਉਸਦੀ ਰਾਈਫਲ ਖੋਹ ਲਈ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਅੱਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਫਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬੀ ਫਾਇਰ ਕਾਰਨ 4 ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਹਥ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਦੋ ਪਸਤੌਲ ਲਗੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਸ. ਅਜੇਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਡਾਕੂ ਟੋਲੇ ਦਾ ਮੋਢੀ ਇਕ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਹਾਥੀ ਸੀ ਜੋ ਦੇਸੁਵਾਲ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਦੇਸੁ ਪਿੰਡ ਵਲੋਂ ਪੁਲੀਸ ਬਾਣੇ ਦੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਕਤਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚੋਂ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਲ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਨਹੀਂ — ਸੋਖੀ

ਜਲੰਧਰ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਬਕ ਪਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕ ਸਿਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾਲ ਦਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਖੀ ਇਥੇ ਪਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਕਾਲੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਜੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਲ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਭੰਡੀ ਪਰਚਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉੱਤੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨਾਲ ਹੀ ਗਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਮੁੜ ਲਾਉਣਗੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ, ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਇੰਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ, ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਤਲਾਂ ਉੱਤੇ ਬੇਹੱਦ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵਪੂਰਤ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਭੜਕਾਹਟਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਵਾਇਤੀ ਅਮਨ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰਖਣ।

ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ 14 ਫਰਵਰੀ ਦੇ 'ਬੰਦ' ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੇ ਤੋੜ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਇਕ ਅਮਨ ਜਲੂਸ ਵੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਰਟਿਸਟ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਫੁਲਾਂ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਇਕ ਚਿੱਤਰ ਦੇਵੇ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਚਿੱਤਰ ਵੀ ਫੁਲਾਂ ਰਾਣੀ ਨੇ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਪੋਸਤ ਦੀ ਵਪਾਰੀ ਇਸਤਰੀ ਕਾਬੂ

ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ — ਇਥੋਂ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮਹਾਲੋਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਇਕ ਬੇਰੀ ਚੂਰਾ ਪੋਸਤ ਬਰਾਮਦ ਕਰਕੇ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਘੁਮੰਦ ਬਾਣਾ ਬੰਗਾ ਦੇ ਇੱਕ ਰੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਫਿਰਕੂ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜ

“ਸੂਫੀ” ਅਮਰਜੀਤ

1947 ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਫਿਰਕੂ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜਾਂ ਨੇ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਤਿ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਮੰਦਭਾਗੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਦਾ ਦਿਲ ਦੁਖਾਇਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਨੂੰਨ ਨੇ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਰ ਵਿਛਾ ਦਿਤੇ ਸਨ ਅੱਜ ਖੁਦ ਬੇਕਸੂਰ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਵਾਹ ਕਤਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੱਲ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਤਿੱਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਬਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਕਿਸੇ ਸਾਧਾਰਨ

ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦੇਣਾ, ਕਿਹੜੇ ਧਰਮ ਕਾਰਜ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਕਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੀਤਾ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਧਰਮ ਦੇ ਮੋਢੀਆਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲਈ, ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਮਥੇ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ, ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਤੇ ਜਰਨੈਲ ਵੀ ਰਣ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਆਏ। ਪਰ ਸਾਧਾਰਨ ਪੇਂਡੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਹਾਂ, ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਹਾਕਮ ਸਿੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਬੰਦੇ ਬਹਾਦਰ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਂ ਇਸ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਉਚਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ। ਫਿਰ ਕੀ ਇਹ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀ, ਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਮੋਟਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ 50-60 ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਅਜਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪ੍ਰੈਸ, ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾਰੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਹਦ ਤੇ ਰੇਲ ਪਟੜੀ ਉਖਾੜ ਦਿਤੀ ਗਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਹਦ ਤੇ ਪਿੰਡ ਕਾਨੋਵਾਲੀ ਲਾਗੇ ਰੇਲ ਦੀ ਪਟੜੀ ਚੁਕ ਦਿਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਰੇਲ ਟਰੇਫਿਕ ਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਖਿਆਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਮਜ਼ਹਬੀ ਤਨਾਓ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜੇਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 17 ਸਿੱਖ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਕਾਪੀਆਂ ਜਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮੂਹਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀਆਂ 50000 ਕਾਪੀਆਂ ਜਲਾਈਆਂ ਜਾਵੇਗੀਆਂ ਪਰ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਜਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਬੇਵਿਸਾਹੀ ਦੇ ਮਤੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਵਿਰੋਧੀ ਘਿਰ ਵਲੋਂ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੀ ਮਨਿਸਟਰ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇ ਵਿਸਾਹੀ ਦਾ ਮਤਾ ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਹੇਠ ਵਾਲੇ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਚਨਾ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਰੋਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਨੇ ਦਿਤੀ।

ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਵਲੋਂ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਸ਼ਿਵਰਾਤਰੀ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਬੰਬ ਸੁਟੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਘੋਰ ਅਪਰਾਧ ਦਸਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜੂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ(ਮਾਰਕਸੀ) ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ, ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਗੋਪਬਲਕਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਜੋ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਿਗਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਰੈਲੀ ਦਾ ਮਿਲਵਰਤਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਮਰਲੀਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਅਤਿ ਦੁਖਦਾਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫਸਾਦਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ

ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਜਲੂਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਜੇਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨ ਵੀ ਲਈਆਂ ਸਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਸ ਝਗੜੇ 'ਚੋਂ ਆਪਣੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੌਝੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਦੇਖਣੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ, ਫਿਰਕੂ, ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵਾਦੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਣਦੇ ਬੁਝਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨਸਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੁਤਾਹੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਵੀ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਹਾਲਾਤ ਸਿਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਮੁਖ ਸਵਾਲ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ।

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਤੁਰੰਤ ਮੰਗਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅਤਿਵਾਦੀ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਨਿਖੇੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੈਰਫਿਰਕੂ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਤੁਰੰਤ ਮੰਨ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਹਿੰਦੂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜਨਮ

ਲੰਦਨ — ਥੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਦੀ ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ “ਪੰਜਾਬ ਹਿੰਦੂ ਪਾਰਟੀ” ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਕ ਨੇਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਰੋਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਖਸ਼ਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਤਕ 60 ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਿੰਦੂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਉਸਦੇ ਅਜੇ 8ਵੀਂ ਦੇ ਦੋ ਪੇਪਰ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ-----

ਕੋਟਕਪੂਰਾ — ਗੁਰੂ ਹਰਸਹਾਇ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਰਹੂਮ ਕਵੀ ਕਰਨੈਲ ਬਾਗੀ ਦਾ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲਾ ਭਵੇਵਾਕਾ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਹੈ। ਕਾਕਾ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਹੀ ਪੇਪਰ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਦੌਰ ਦੀ ਖੂਨੀ ਹਵਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਗਿਆ। ਉਸ ਘਲੂਘਾਰੇ 'ਚ ਲੋਕ ਕਵੀ ਦੀ ਲੜਕੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਚੁਆਈ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਮਸੀ ਮਸੀ ਬਚੇ।

ਡਾ: ਬਿੰਦ ਮੁਖੀ ਬਣੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਡਾ: ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਬਿੰਦ ਮੱਧ ਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਜਿਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਾਗ ਗੁਰਬਾਣੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਕਲੋਰ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਹਨ।

ਟੋਹੜਾ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਅਪ੍ਰਵਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਅਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਪਿੱਛੋਂ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫਾ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਚੌਦਾਂ ਫੱਟੜਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਭੋਰਾ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ।

ਸੁਲਤਾਨੀ ਰਾਖ ਤੇ ਕਿਸ ਘੋਲਦਾ ਪਿਆ ਸੀ ਪੁੰਮਾਂ
ਸੁਲਤਾਨੀ ਰਾਖ ਨੂੰ ਇਕ ਫੂਕ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ

ਅਸੀਂ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

ਹੁਣ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫਾਰਮ ਭੇਜਣ ਦਾ ਵਕਤ ਹੈ—ਤੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਰ ਵਕਤ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ—ਆਉ ਤੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ। ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਘੱਟ ਦਰਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਿਸਾਬ, ਕੰਪਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਘੋਸ਼ਾ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਟੈਲੀਫੋਨ : 321-2132

BAINS TAX & ACCOUNTING SERVICE

6658 MAIN St.(at 51st Ave.)

VANCOUVER, B.C.

TELEPHONE:321-2132

WE PROVIDE

YEAR ROUND PROFESSIONAL SERVICES

ACCOUNTING, BOOKKEEPING, COMPANY FORMATION &

THE CANADA DARPAN

P.O.BOX 67344 STN. 'O'

Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor(Hon.): DARSHAN GILL

Editor: HARBHAJAN SINGH DEOL

PHONE: (604)321-6360

All Officeholders of CANADA DARPAN are honorary associates

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿਚ ਭਾਸ਼ੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੋਗੀ ਹਾਲਾਤ

ਜਿਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੰਦਭਾਗੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੇ ਸਿੱਖ ਇਕ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਸਾਥ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਧਰਮ ਦੀ ਵਲਗਣ ਨਾਲੋਂ ਮੁੱਢਲਾ, ਮੁੱਢਲਾ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਜੀਣਾ ਤੇ ਮਰਨਾ ਚੰਗੇਰੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਸੂਚਕ ਸਨ। 1947 ਵਿਚ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੇ ਅਜੇਹਾ ਸੋਹ ਦਾ ਤਕਲਾ ਗੱਡਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੌਮਾਂ ਮੇਂਨ ਕੇ - ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੰਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਕੌਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਇਕ ਹੀ ਸੀ - "ਸਾਰੇ ਜਹਾਂ ਸੇ ਅੱਛਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਂ ਹਮਾਰਾ" ਦੇ ਗੀਤ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਗਾਏ। ਜਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਤੁਰੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਤੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਬੈਠੀ। ਹਾਕਮ ਬਦਲ ਗਏ ਪਰ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਦਸਤੂਰ ਨਾ ਬਦਲਿਆ। ਹਕੂਮਤ ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੇ ਮੁੜ ਓਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦਿਤੀ। ਵੱਖਵਾਦ ਦਾ ਝੂਠ ਮੁੜ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾੜਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ।

ਕੀ ਈਰਾਨ, ਕੀ ਲੈਬਨਾਨ ਤੇ ਕੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ - ਧਾਰਮਿਕ ਜਨੂੰਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਖੁਲ੍ਹ ਖੋਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਇਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਇਹ ਕੋਈ ਅਣਹੋਣੀ ਨਹੀਂ। ਲੈਬਨਾਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਟੀ. ਵੀ. ਤੇ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਈਸਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖਾਨਾਜੋਗੀ ਨੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਸਤਿਆਨਾਸ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਕਿਜ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਤਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨੀ ਇਹੋ ਕੁਝ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅੱਜ ਈਰਾਨ, ਬੇਰੂਤ ਵਿਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਆਸਾਮ, ਕਸ਼ਮੀਰ, ਪੰਜਾਬ - ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਰੰਗ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਮੁਲਕ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਜ਼ਾਮਨ ਨਹੀਂ - ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਟੋਟਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰੱਤ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਜਿਉਂਦੀ ਹੀ ਤਾਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਝੂਟ ਪਾਕੇ ਰੱਖੇ। ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਮਬੰਦ ਹੋਣਗੇ। ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਧਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਨਗੇ। ਇਹੋ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਧਰਮ ਦਾ ਝੂਠ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਭਰ, ਸਹਿਮ ਅਤੇ ਮੋਰ ਦਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਲੋੜਾਂ ਵਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੀ ਨਾ ਜਾਣ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਧਰਮ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਭੇਡੀ ਭੜਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਗਤਾ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਪਿਛੇ ਭਗਤਾ। ਨਾ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੌਮੀਅਤ ਨੂੰ, ਖਤਰਾ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਂ ਉਭਾਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿੱਥਾਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸੁਰੱਖਤਨਾਮੇ

ਪਿਆਰੇ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ,

ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ' ਦੇ ਪੱਥਰੇ ਤੇ ਨਵਰੋਜ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਲੁਮੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਹਿਜ਼ੀਆਨਾ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਕਤਲ ਦੀ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਬੜੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦਾ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਬੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਮੈਂ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦਾ ਲਾਈਵ ਮੈਂਬਰ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਇਕ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਲਹਿਰ ਸੀ। ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਨਗਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ, ਉਦੋਂ ਪ੍ਰੀਤਨਗਰ ਦੀ ਕੱਚੀ ਤੇ ਰੇਤ ਨਾਲ ਭਰੀ ਸੜਕ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਉਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਨ। ਲੁਮੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਇਕ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਲਹਿਰ ਦੀ ਵੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਬੜੀ ਹੀ ਦੁਖਦਾਇਕ ਗੱਲ ਹੈ।

ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਫਿਰਕੂ ਕਤਲਾਂ ਤੇ ਫਸਾਦਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਕਤਲਾਂ ਤੇ ਫਸਾਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੜਾ ਹੀ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਰਵੱਈਆ ਅਪਨਾਇਆ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਸ਼ੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਕੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੈ? ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਠੀਕ ਤੇ ਜਲਦੀ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਮਰਥ ਹੈ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੁਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦਾ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਨੌਬਲ ਪੀਸ ਪੁਰੀਸ਼ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ, ਉਸਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਨਿਤ ਦਿਹਾੜੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪੈਟਰਿਕ ਗਰਾਹਮ(Patrick Graham) ਦੀ ਅਣਿਆਈ ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਬੜਾ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੈਟਰਿਕ ਗਰਾਹਮ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹਮਦਰਦ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪ ਹੁਦਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਕਦੀ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਤਮਾ ਉਸਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਖਸ਼ਣ।

ਆਪਦਾ ਵੀਰ
ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਨੌਆ

ਸੁਰਜੀਤ ਦਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ

ਭਾਸ਼ਨ

ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਨੂੰ
ਲਮਕਾਉਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ
ਤਬਾਹ-ਕੁੰਨ ਹੋਣਗੇ

ਡਿਪਟੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ,

ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਕ-ਪਾਸੜ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਵਲ ਬਾਅਦ 'ਚ ਆਵਾਂਗਾ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਹਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਂ, ਉਸਨੇ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਦਾ ਠੀਕ ਠੀਕ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਮੈਂ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਉਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਤੇ ਉਹ ਕੁਝ ਕਹਿ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਵਾਪਰਿਆ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਢਾਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਅਤਿਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਬੈਂਕ ਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਲੁੱਟਦੇ ਰਹੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਦਾ ਝੰਡਾ ਝੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਈ ਧਰਮ-ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਬੇ-ਹੁਕਮਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਆਖਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨਿਖੇੜਦੇ ਰਹੇ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮਝ 'ਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਕਿਉਂ ਪਨਾਹ ਦੇ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨੇ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਉਥੇ ਪਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ 'ਚ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਝੰਡਾ ਝੁਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇਗਾ! ਪਰ, ਅਕਾਲੀ ਤਾਂ ਇਵੇਂ ਹੀ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਅਗਾਂਹ ਵਧਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਕਈ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਪਾਇਆ, ਕਿਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕੇ ਮਾਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ, ਕਿਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਪੱਖ ਵਲੋਂ ਅਸੀਂ ਵਾਈਟ ਪੇਪਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ, ਇਕ ਵਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵਾਈਟ ਪੇਪਰ ਜਾਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਿਸ 'ਚ ਇਹਨਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੰਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੁਝ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਵਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰ ਵਿਰੁੱਧ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ? ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਗੱਲ ਕੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ਅੱਗੇ ਵੀ ਮੂੰਹ ਖੋਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਇਹਦੀ ਵਜਾ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਜਾਣੇ। ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦਸਣ ਤੋਂ ਭਜ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨ ਲਗ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਅਸਲੀਅਤ ਖੁਭ ਕੇ ਲਾਮਬੰਦ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਲੇਰੀ ਵਿਖਾਈ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਪੁਲਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇਕ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ, ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਕਲ ਦੇ ਐਕਸ਼ਨ ਦੀ ਸਭਨਾਂ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਆਦਮੀ, ਕੋਈ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਆਖੇਗੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਪਾਰਾ ਜਾਂ ਉਪ ਪਾਰਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਵੀ ਢੰਗ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 37 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਢੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਨਾਂ ਇਸ ਤੇ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੀ ਕੋਈ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਕ ਦਮ ਪੌਸ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਤੇ ਉਹ ਚੇਤਾ ਰੱਖਣ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਨਿਖੇੜ ਰਹੀ ਹੈ, ਲੋਕ-ਰਾਏ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਥਲੱਗ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਸੀ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਅਜ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਂਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਜ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੰਤੋਸ਼ 1981 ਵਿਚ ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਖਤ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਤੇ ਫਿਰ 1982 ਵਿਚ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਪਾੜਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਤੋਂ ਉਤੋਂ ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ, ਪਰ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ ਭਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਵਿਚ ਨਿਕਲੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਆਪਣੀ ਜੜੀ ਤੇਲ ਦੇਣ ਵਾਂਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸਦਾ ਇਕ ਸਰਹੱਦੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਗੱਲ ਮੁਕਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 1981 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਇਹੋ ਗੱਲ ਆਖੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਡਰ ਸੀ, ਉਹੋ ਵਾਪਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸਨੂੰ ਮੁਕਾਉਣ ਲਈ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁਕ ਰਹੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰਾਜਸੀ ਉਪਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਨਾ ਵਾਪਰੇ ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਕੀ ਹਨ? ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਇਆ?

ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕੋ 19 ਤਰੀਕ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਉਂ ਝੂਲ ਗਏ ਕਿ 14 ਤਰੀਕ ਨੂੰ, ਫਿਰ 15 ਤੇ 16 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਹੋਇਆ? ਕਿਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧੂਹ ਕੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ, ਮਾਰਿਆ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ, ਬੇ-ਇਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ? ਕਿਵੇਂ ਝੂਲ ਗਏ ਕਿ ਕਰਨਾਲ, ਜੀਂਦ ਅਤੇ ਕੈਂਬਲ ਵਿਚ ਕੀ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ? ਤੁਸੀਂ ਅਜ ਵੀ ਅਵੇਸਲੇ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪੁਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਰੋ, ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਅਜ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ, ਦੋਹਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਕਿ ਲੋਕੀ ਵੰਡੇ ਪਏ ਹਨ। ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਨੇਹ, ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝਾ, ਏਕਤਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਲਪ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ,

ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਉਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਰਗੇ ਸਰਹੱਦੀ ਪਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦਿਆਂ ਖੁਭਦਿਆਂ ਵੀ ਝੂਲਾ ਦਿਤਾ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਸਿਫਤੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਧਾਰਣ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਮਾੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵੀ ਇਸਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਆਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਪਰ ਜੋ ਕੁਝ ਇਥੇ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਵਿਚ ਖਾਸ ਫਰਕ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਥੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ 14 ਤਾਰੀਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਸਨ। 16 ਨੂੰ ਕਰਨਾਲ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਅੱਠ ਸੌ ਸਿੱਖ ਇਕ ਤੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਹਿੰਦੂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ। ਇਹ ਹੈ ਜੋ ਉਥੇ ਵਾਪਰਿਆ। 13 ਨੂੰ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਰਾਜ ਵਿਆਪੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਾਂਝੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਇਕ ਮਤ ਸਨ, 14 ਤੋਂ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਰਾਜਸੀ ਮੁਦਾਖਲਤ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਆਖਦੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਆਪ ਮੁਹਾਰੀ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। 13 ਨੂੰ ਇਹ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਥੇ ਸੀ? ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿਉਗੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਪਰੇਗਾ ਹੀ। ਇਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ। 18 ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਗੋਪਰਟ ਮਿਲੀ '17 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਾਣੀਪਤ ਵਿਚ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਕਿ 18 ਨੂੰ ਇਕ ਜਲੂਸ ਕਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਰਬੀ ਸਾੜੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਘਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਹੋਣਗੇ।' ਹਾਲਾਤ ਗੰਭੀਰ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਦਿਲੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਜ਼ੀਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੋ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਘੁਰ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 17 ਨੂੰ ਹੀ ਦੁਪਹਿਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 18 ਨੂੰ ਪਾਣੀਪਤ ਵਿਚ ਇਹ ਕੁਝ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪਾਣੀਪਤ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰੋ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਵਾਇਆ, 'ਫਿਰਕਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਵੇਗਾ।' ਮੈਂ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਸੰਪਰਕ ਗਿਆ ਕਿੱਥੇ। 19 ਤੇ 20 ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਤੁਸੀਂ ਝੂਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਘਨੌਰ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂ ਕਿ ਜੇ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਵਧੇਰੇ ਭੜਕ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹੋ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਿਹਦੇ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਵਿਸਥਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਅੱਧ ਗੱਲ ਵੀ ਨਸ਼ਰ ਹੋ ਗਈ, ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪ ਵੇਖੀਆਂ। ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ। ਪੁਲਸ ਤਮਾਸ਼ਾ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਨਾਲ 14 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 19 ਨੂੰ 20 ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਡੇ, ਬੰਧਨ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਘੋਲ ਵਿਚ ਪੀਏ ਹੋਏ, ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵੇਖਦਿਆਂ ਵੇਖਦਿਆਂ ਦਿਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਕੀ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਬਚ ਸਕਦੀ ਏ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੀਹ? ਜੇ ਦੇਸ਼ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਰਹਿਣ, ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤ ਮਰ ਮਿਟ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰੇਗੇ। ਇਹਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੁਝ ਵੇਟਾਂ ਕਿਸ ਕੰਮ।

ਤੁਸੀਂ ਅਵੇਸਲੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਸਦਾ ਹਾਂ, ਫਿਰਕੂ ਪਾੜਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ 1947 ਚੇਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਵਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ, ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਦਿਲੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਘਾ-ਬਾਡਰ ਤੱਕ ਐਨ ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੋ ਜਿਹੇ ਅਗਸਤ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ। ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀ, ਦੋਵੇਂ ਹਥਿਆਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਖੁਫੀਆਂ ਪੁਲਸ ਕਿਥੇ ਚਲੀ ਗਈ! ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ, ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਹੀ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਬਾਰਡਰ ਖੁਲ੍ਹਾ ਹੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਵੇਸਲਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਵੇਗਾ।

ਤੁਸੀਂ ਆਖੋਗੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ। ਠੀਕ ਹੈ। ਪਰ ਮਨਾਂ 'ਚ ਹਰ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਸਿੱਖ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ, ਭਾਰਤੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਹਿਰੇਲੇ ਪਰਚਾਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਤੇ ਅਸਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ—ਕੋਈ ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਬਚੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਜ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਾਲਾਤ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਢਾਈ ਵਰੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿਤਾ। ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਵੀ ਅਵੇਸਲੇ ਹੋ।

ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਮਾਗਮ 30
ਮਾਰਚ ਨੂੰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਕਟਿਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਜਨਰਲ ਸਮਾਗਮ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਵਿਚ 30 ਮਾਰਚ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਇਕ ਵਜੇ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਰਪਣ

ਸੁਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੰਝੂਆਂ ਭਰੀ ਵਿਦਾਇਗੀ

ਉਹ ਜੋ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ — ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਜਿਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹਾਂ

ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ — ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸੰਪਾਦਕ ਸੁਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸ਼ੋਕ ਸਮਾਗਮ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਹਿੱਸਾ ਤੇ ਇਤਸ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਇਕਮੁਠ ਹੋ ਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵੰਗਾਰ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪਿਆਰ ਤੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਜਿਸ ਸ਼ਮਾਂ, ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਰਖਣ ਲਈ ਸੁਮੀਤ ਨੇ ਏਨੀਆਂ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲੀਆਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਝਣ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਇਸ ਸ਼ੋਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸੁਮੀਤ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫੁਲੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਖੂਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਬੇਲਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੋਕ ਸਮਾਗਮ “ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੀ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਬਣ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬੁਲਾਰੇ, ਉਘੇ ਇਨਕਲਾਬੀ, ਸਾਥੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਗਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਲਈ ਵੰਗਾਰ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮਾਂ, ਜਾਤਾਂ ਜਾਂ ਵਰਣਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵੰਡਦੇ ਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਲੁਕਾਈ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਤਕਦਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।”

ਸਾਥੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਫਿਰਕੂ ਵਹਿਸ਼ੀਪੁਣੇ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੂਈ ਦਵੈਤ ਤੇ ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਆਪਣੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਤੋੜੇ।” ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਾ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕ ਖੂਨ ਖਰਾਬਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਰਘੂ ਨੰਦਨ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੈਕੂਲਰ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕਮੁਠ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ।

ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਅਕਾਲੀ ਦਲ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਾੜਨ ਜਾਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਸਟਰ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁਤਰ ਹੀ ਸੁਮੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਭੁੱਟ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਜੇ ਸਾਡੇ ਪੁਤਰਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਸਕੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਅਸਹਿ ਸਟ ਵੀ ਜਰ ਲਵਾਂਗੇ।”

ਪੁਨਮ ਦੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਏ ਭਰਪੂਰ ਸਿੰਘ ਬਲਬੀਰ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ।

ਸਾਥੀ ਭਾਂਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਪੈ ਜਾਣ ਤਾਂ ਮੁਨੀ ਭਰ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨਾਟਕਕਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਜਿੰਨਾ ਅਪਮਾਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅੱਜ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨਾ ਅਬਦਾਲੀ ਵੇਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਚਾਨਣ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਡਰ ਤੇ ਸਹਿਮ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।”

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਕਿ ਸੁਮੀਤ ਦਾ ਕਤਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਲਈ ਇਕ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਹੈ।

ਸਾਥੀ ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ (ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ.) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨਾ ਤੇ ਅਹੂਤੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਆਂਦੀਆਂ ਹਨ ਸ਼ਹੀਦ ਗਹਿਲ ਸਿੰਘ ਛਜਲ ਵਢੀ ਇਸ ਦੀ ਜਿਉਂਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ।

ਸਾ. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਸੀ, ਬੜਾ ਬਦਮਾਸ਼ ਹੈ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ, ਕਦੇ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਸਿੱਖ, ਕਦੇ ਹਿੰਦੂ, ਕਦੇ ਈਸਾਈ।

ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਦਾਨਸ਼ਵਰਾਂ ਵਿਚ ਡਾ. ਹਰੀਸ਼ਪੁਰੀ, ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਮੀਤੀ ਉਸਮਾ ਦੇਵੀ (ਇਸਤਰੀ ਸਭਾ), ਡਾ. ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨਿਰੰਕਾਰੀ, ਚੋ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ), ਡਾ. ਰਮੇਸ਼ ਕੰਡਲ ਮੇਘ, ਸਾਥੀ ਤੇਰਾ ਸਿੰਘ ਚੰਨ, ਸੁਮੀਤੀ ਉਰਮਿਲਾ ਆਨੰਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਐਲ.), ਹੋਲਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੁਹੇਲ ਸਿੰਘ ਸੰਪਾਦਕ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸੁਮੀਤ ਦੇ ਚਾਚਾ ਸਾਥੀ ਹਿਰਦੇਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮਾਤਾ ਬੀਬੀ ਮੁਹਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ, ਸੁਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਿਤੂ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਤੀ ਕਾਂਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦੁਖ ਵੰਡਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸੁਮੀ ਦੇ ਸੁਸਰ ਤੇ ਪੁਨਮ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਾਥੀ ਮਦਨ ਲਾਲ ਦੀਦੀ ਨੇ ਅਣਗਿਣਤ ਉਘੀਆਂ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਸੁਭ ਚਿੰਤਕਾਂ ਤੇ ਦੇਸਤਾਂ ਵਲੋਂ ਆਏ ਸ਼ੋਕ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਸ਼ੋਕ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ, ਪਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੁਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਦੋਹਾਂ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੇ ਢਾਕਸ ਬਨਾਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਇਕਲਿਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਰੇਲਵੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਸਾਥੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਲਈ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਚੈਕ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ।

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਅਮਰ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਉਚੇਚਾ ਸ਼ੋਕ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜਿਹੜਾ ਡਾ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ।

ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਸੁਮੀਤ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਇਹ ਪੁਨਮ ਦੀ ਤਕਰੀਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਕ ਇਕ ਹੁਕ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਸ਼ੋਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਹਰ ਦਿਲ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹ ਗਈ, ਇਹ ਇਕ ਹੰਝੂ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਾਇਦ ਅੰਗਿਆਰ ਵਧੇਰੇ ਸੀ, ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਰ ਉਸ ਔਰਤ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਸੁਹਾਗ ਵਲ ਬੰਦੂਕ ਸੋਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਤੜਪਦਾ ਹੋਇਆ ਦਿਲ ਸੀ.....

ਜੋ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਬਜ਼ੀ ਉਗਾਂਦਾ ਸੀ, ਫਲ ਉਗਾਂਦਾ ਸੀ, ਵਿਚਾਰ ਉਗਾਂਦਾ ਸੀ ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ?

— ਉਹ ਜੋ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹਾਂ।

— ਬਹੁਤ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਸੁਮੀਤ ਸੀ। ਮੀਂਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਇਦਰ ਦੇਵਤਾ ਤੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਯਕੀਨ ਸੀ। ਲੋਕਾਈ ਨੱਚ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਦਰ ਦੇਵਤੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਮੀਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਚਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਨੱਚਣ ਦਾ ਮੀਂਹ ਨਾਲ ਤਲਕ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਂਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਇ! ਵੇਲੇ ਦਾ ਉਹ ਧਰਮ! ਜੋ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਉਦੋਂ ਸੁਮੀਤ ਕਿਉਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਅਜ ਤੱਕ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ।

— ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖ! ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖ ਹਾਂ। ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ! ਮੈਂ ਸੁਮੀਤ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਸੂਰਜ ਤੇ ਯਕੀਨ ਹੈ ਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਤੇ। ਤੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹਰ ਧਰਮ ਤੋਂ ਮੈਂ ਨਿਰਪੇਖ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਨਵਾਂ ਮਨੁੱਖ ਹਾਂ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਸਥਾ!

— ਆਦਮੀ ਮਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਦਮੀ ਦੇ ਬਣਾਏ ਧਰਮ ਵੀ ਮਰ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਬੇਅਮਰ ਦੇ ਮੁਰਦੇ ਘੜੀਏ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ। ਇਕ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪੰਜਵੀਂ ਦਾ, ਕੋਈ ਦਸਵੀਂ ਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਬੇਅਮਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਮੁਰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲਗੂ ਪੀਟੇ ਧਰਮ—ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਜ ਦਾ ਸੂਰਜ ਕਿਥੇ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਖਾਓ, ਜਿਹੜਾ ਫੁੱਲ ਅਜ ਸਵੇਰੇ ਖਿੜਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਥੇ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਸੁਘਾਓ।

ਭੁਲੇਖੇ! ਮਾਰਸ਼ਲ ਰੋਸ! ਲੜਾਕੂ ਯੋਧੇ! ਇਕ ਮਾਰਸ਼ਲ ਰੋਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਘੁੰਗੀ ਮਾਰ ਦਿਤੀ। ਮੇਰਾ ਗੁਟਕਦਾ ਕਬੂਤਰ ਫੁੱਡ ਦਿਤਾ। ਦੁਹਾਈ ਲੋਕੋ! ਦੁਹਾਈ!

— ਅਕਾਲੀਓ! ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੌਧਰੀਓ! ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਲੀਕਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਸਭ? ਏਡੀ ਹਿਮਾਕਤ? ਗੁਰੂ ਤੁਹਾਡਾ ਗੁੰਗਾ ਹੋਇਆ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਰਾਖੀ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਕੇ ਲਿਆਓ, ਤੁਹਾਡਾ ਗੁਰੂ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਭੋਲਿਓ, ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੁਰਦੇ ਗਿਣਦੇ ਹੋ?

— ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਕੜੇ ਵਾਲਾ ਘਰ ਵਾਲਾ ਹਿੰਦੂ ਸਮਝ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਬੱਸ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮ ਆਈ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਖਾਤਰ ਮਰੇ। ਮੇਰਾ ਘਰ ਵਾਲਾ ਨਿਮਾਣਾ, ਸੱਤ ਵਾਰ ਨਿਮਾਣਾ, ‘ਹਿੰਦੂ’ ਮਾਰਿਆ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਸ—ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਭਰਿਆ ਸੰਪਾਦਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੌਧਰੀਆਂ ਨੇ ਮਾਰ ਲਿਆ—ਕੀ ਇਹ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਨਹੀਂ? ਇਹ ਆਪਾ ਮਾਰੂ ਪਾਗਲਪਣ ਹੁਣ ਠੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ?

— ਮੇਰਾ ਮਸਤਾਨਾ ਘਰ ਵਾਲਾ! ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ—ਇਕ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਰੰਗ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸਭ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਫਥ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ “ਮੈਂ” ਦੀ ਲਕੀਰ ਉਸ ਏਨੀ ਪਤਲੀ ਕਰ ਲਈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਜ੍ਹਾ ਦਾ ਭਾਰ ਹਵਾ ਜਿੰਨਾ ਸੀ—ਹਵਾ ਜੋ ਹਨੇਰੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਰੁਮਕਦੀ, ਪੱਤੇ ਨੂੰ ਪਲੱਸਦੀ ਮਿੱਠੀ ਫੋਹ ਵੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਤੇ ਨਵੇਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੁਦਰਤ ਦੀ, ਉਸਦੇ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਉਸਨੂੰ ਦੇਣ ਸੀ। ਅੱਛਾ ਸ਼ਮੀ, ਤੇਰੇ ਜੀਵਣ ਦਾ ਅਜੇ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ। ਤੂੰ ਮਰਿਆ ਹੈਂ, ਤਾਂ ਇਥੇ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਸੰਪਾਦਕੀਆਂ ਦਾ ਸਿਖਰਲਾ ਨੁਕਤਾ ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ।

— ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਲਗੂ ਲੁਹਾਣ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਨਾ ਆਖੇ—ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤੜਪਦੀ ਰੂਹ ਵਿਚ ਉਸ ਆਪਣੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਟੋਟੇ ਦੀ ਰੂਹ ਰਲਾਈ ਹੈ। ਅਜੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਲਗੂ ਹੈ।

ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ 53ਵੀਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ

ਕਲਚਰਲ ਪਰੋਗਰਾਮ

ਐਤਵਾਰ ਮਾਰਚ 25, ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ

ਡਗਲਸ ਕਾਲਜ ਆਓਟੋਗੇਅਮ

700 Royal Ave., New Westminster

(8th ਅਤੇ ਰਾਇਲ ਐਵੇਨਿਊ ਦੇ ਕਾਰਨਰ 'ਤੇ)

ਡਰਾਮੇ:

ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਵਾਪਸੀ (ਲੇਖਕ: ਸ: ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ)

ਜਾਗੀਰੂ ਲੰਬੜ (ਲੇਖਕ: ਸਾਧੂ)

ਭੰਗੜਾ ਅਤੇ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ

ਟਿਕਟ 4 ਡਾਲਰ

(ਸਿਰਫ ਗੋਦ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਫਰੀ)

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ:

ਹਰਿਦਰ ਮਾਹਲ: 588-0002 ਨਿਰਮਲ ਰਤਨ: 584-7942

ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ: 420-2972

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨ ਨਾਰਥ ਅਮੈਰੀਕਾ (ਇਪਾਨਾ)

ਰੈਵੀਨੀਊ ਕੈਨੇਡਾ ਵਲੋਂ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ?

ਜਾਂ

1983 ਦੇ ਨਿਜੀ ਜਾਂ ਵਿਉਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

(11 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ) ਮਾਹਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰੋ
HM TAX & ACCOUNTING SERVICES

3369-B Kingsway

Van couver, B.C.

438-3611 or 438-6226

#207-6330 Fraser St.

Van couver, B.C.

324-3937

ਅਸੀਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਸਾਲ ਭਰ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ, ਬੁੱਕ-ਕੀਪਿੰਗ ਅਤੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਮਸਕੀ ਵਿਚ ਫਾਰਮ ਸੇਲ ਤੇ

20 ਏਕੜ ਦਾ ਇਕ ਫਾਰਮ ਮਸਕੀ ਵਿਚ ਸੇਲ ਤੇ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ੈਡ ਵੀ ਹੈ। ਅੱਠ ਏਕੜ ਸਟਰਾਮ ਬੇਰੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਬਾਕੀ ਲਈ ਫਾਰਮ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਫਾਰਮ ਰਸ ਬੇਰੀ ਤੇ ਸਟਰਾਮ ਬੇਰੀ ਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਫਾਰਮ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬੜੀ ਵਾਜਬ ਹੈ। 2 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਵਿਚ ਇਹ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ:—

584-6943

588-5321

JIM PATTISON

ON MAIN

SERVICE AFTER

SALE

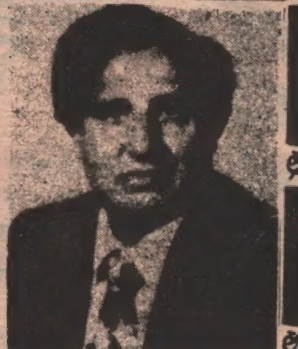

1984 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕੈਡਲਿਕ

ਖਰੀਦੋ

ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੇਗਨਾਂ, ਟਰੱਕ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ 4x4 ਜ਼ਿਮੀ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਸੇਲਜਮੈਨ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

PARLAD GILL

BUS. 879-4233 3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C. RES. 435-1834

ਚੌਥਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਾ

ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ
ਦਾ ਵਕਤ

ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼
ਸਾਡੀ ਏਕਤਾ

ਸਾਡਾ ਘੋਲ
ਸਾਡਾ ਬੋਲ

ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿਰੁਧ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ
ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿਰੁਧ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ
ਉਨਤੀ ਲਈ!

ਜੁਲਾਈ 29 - ਅਗਸਤ 6
ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.
1984

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਖੇਡਾਂ : ਕਬੱਡੀ, ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ, ਭਾਰ ਚੁਕਣਾ
ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਅਥਲੈਟਿਕਸ

ਸਭਿਆਚਾਰ : ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਕਲਾ,
ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਾਂ
ਅਤੇ ਲੋਕ-ਨਾਚ

(ਸਾਰੇ ਦਾਖਲੇ 30 ਮਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ)

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ

ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੰਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿਰੁਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ
ਅਤੇ ਰੈਲੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਕਲਾ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਉਤੇ
ਵਿਚਾਰ ਵਿਟਾਂਦਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

ਚੌਥੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਮਹਾਨ
ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਸਭ ਅੱਗੇ ਆਓ!

ਭਾਰਤ ਦਰਪਣ

ਰਿਸ਼ਵਤ ਠੱਗੀ ਤੇ ਬੇਜ਼ਾਬ-ਤਗੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ 120 ਅਫਸਰ ਕਾਬੂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ.) ਨੇ ਇਸ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ 87 ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ। ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ 120 ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁਧ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 66 ਗੈਰੇਟਡ ਅਫਸਰ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਸਟੇਟ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਇਕ ਚੀਫ ਮਾਰਕਟਿੰਗ ਮੈਨੇਜਰ 7500 ਰੁਪਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਨੀਊ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਤੇਲ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਬੰਬਈ ਦਾ ਇਕ ਚੀਫ ਇੰਜਨੀਅਰ ਭਾਰਤ ਹੋਵੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲਸ ਲਿਮਿਟਡ ਭੋਪਾਲ ਦਾ ਇਕ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਉਤਰੀ ਫਰੰਟੀਅਰ ਰੇਲਵੇ ਮਾਲੀਗਾਉਨ ਦਾ ਇਕ ਅਡਿਸ਼ਨਲ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਸਟੋਰਜ਼ ਵਡੀਆਂ ਬੇਜ਼ਾਬਤਗੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਰ-ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਨੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਇਕ ਬਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਵਿਰੁਧ ਜਾਅਲੀ ਨਾਵਾਂ ਤੇ ਲਗਪਗ 13 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬਈ ਦੀ ਇਕ ਬਰਾਂਚ ਦੇ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਮੈਨੇਜਰ ਵਿਰੁਧ 14 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੈਕ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਗੈਰ-ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

29 ਕੇਸ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ 35 ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਅਤੇ 28 ਦੂਸਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਬਾਕਾਇਦਾ ਵਿਭਾਗੀ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ ਰੀਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹਰ ਮਹੀਨੇ 10 ਕਤਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕਤਲ ਦੀਆਂ 245 ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵੀ ਮਹੀਨਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਲੰਘਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ 10 ਤੋਂ 20 ਲੋਕ ਮਰੇ ਹੋਣ। ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 28 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਪੀ. ਵੈਂਕਟਾਸੁਬਬਾਈਆ ਨੇ ਸ਼ੇਅਰ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕਤਲ ਦੇ ਯਤਨ ਦੇ 223, ਡਕੈਤੀ ਦੇ 15 ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਏ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 2111 ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਅਤੇ 2265 ਸਾਈਕਲ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹੋਏ। ਹੋਰ ਛੋਟੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ਦੀਆਂ 8653 ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ।

ਆਈ. ਐਸ. ਜੌਹਰ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਰਹੇ

ਬੰਬਈ — ਉਘੇ ਫਿਲਮ ਐਕਟਰ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਹਨ। ਉਹ 68 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੌਹਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ. ਐਸ. ਜੌਹਰ ਦਸ ਮਾਰਚ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਇਕ ਪੁਤਰ ਅਤੇ ਪੱਤਰੀ ਛੱਡ ਗਏ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਸ਼ੋਕ ਸੁਨੇਹਾ

ਸੈਕੂਲਰ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ “ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ‘ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੈਕੂਲਰ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ”।

ਪੰਜਾਬ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਐਥਰਿਸਟਿਨਿਸਟ ਆਗੂ ਸਾਬੀ ਮਦਨ ਲਾਲ ਦੀਵੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾਮਾਦ ਸ਼੍ਰੀਮਤਿ ਸਿੰਘ (ਸ਼ਮੀ) ਐਡੀਟਰ ‘ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ’ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਹੋਏ ਕਤਲ ਉਤੇ ਭੇਜੇ ਸ਼ੋਕ ਸੁਨੇਹੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਬੀਤੇ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਸੈਕੂਲਰ ਸੋਚ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੀ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੀਆਂ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿਤਰਦੀਆਂ ਸਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ‘ਜਪਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਮੀ ਜੀ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਚੁਰਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਣ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ਸੈਕੂਲਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ”।

ਇੰਕਾ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਸਮਗਲਿੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਅਜ ਕੱਲ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੇ ਇਕ ਇੰਕਾ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਸਮਗਲਿੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਜੀਪ ਵਿਚੋਂ ਗਾਂਜੇ ਦੀਆਂ 27 ਬੈਗੀਆਂ ਫੜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਰਵਾ ਦਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਫਾਟਬੀਟ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਬੱਸ ਦੇ ਖੱਡ ਵਿਚ ਡਿਗਣ ਨਾਲ ਚੌਦਾਂ ਬੱਚੇ ਮਰੇ

ਲਖਨਊ — ਬਲੀਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚਾਂਦਪੁਰ ਲਾਗੇ ਇਕ ਬੱਸ ਦੇ ਖੱਡ ਵਿਚ ਡਿਗ ਪੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ 14 ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। 8 ਲਾਸ਼ਾਂ ਕਢ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਉਸ ਬੱਸ ਨੂੰ ਮੌਜ ਮੇਲੇ ਲਈ ਵਰਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੱਸ ਦੀ ਮੁਲੰਮਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਡਰਾਈਵਰ ਦਾ ਸਟੀਰਿੰਗ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਨ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਬੱਸ ਖੱਡ ਵਿਚ ਜਾ ਡਿਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਰਫਿਊ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਦਸ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਛੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਖੈਰਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਕਰਫਿਊ ਬਿਲਕੁਲ ਹਟਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਸ ਦੀ ਗਸ਼ਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਚਿੱਟ ਕੱਪੜੀ ਪੁਲਸ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ੱਕੀ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੇਗੀ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਮੋਹਾਲਾ ਦੀ ਸੁਰਖਿਆ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਨਫਰਤ ਦੀ ਚਿੰਗਾਰੀ ਨੂੰ ਭਾਂਬੜ ਬਨਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਲਓ

ਮਾਸਟਰ ਦਲ ਦੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਦਿੱਲੀ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਕੱਤਰ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ-ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ) ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਵਿਗੜਦੇ ਹਾਲਾਤ ਤੇ ਫੁੱਧੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਫਰਤ ਦੀ ਇਕ ਅਜੇਹੀ ਦੀਵਾਰ ਖੜੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਟਾਣਾ ਜੇ ਕਰ ਨਾਮੁਮਕਨ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਅਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਰੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਨਸਰ ਜ਼ੋਰ ਪਕੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬੱਝੇ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਫਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਫਰਤ ਨ ਕੇਵਲ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਹੀ ਹੀਨੀਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗੀ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੀ ਅੱਗ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨਫਰਤ ਦੀ ਚਿੰਗਾਰੀ ਨੂੰ ਭਾਂਬੜ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੁਝਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲ ਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਤੁਰੰਤ ਹਲ ਕਰਨ ਵਲ ਕਦਮ ਵਧਾਉਣ।

ਫਸਾਦਾਂ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਸ ਫੋਰਸ (ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਐਫ.) ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਪੀ. ਸੀ. ਸੇਠੀ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਮਨ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੋਰਸ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ-ਬਰ-ਤਿਆਰ ਰਖੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੁਆਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। 1982 ਵਿਚ 474 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1983 ਵਿਚ 395 ਹੋਏ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਨਾ ਕੁਮਾਰੀ ਸਰੋਜ ਖਾਪਰਡੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਨਿਕਾ ਦਾਸ (ਦੋਹਵੇਂ ਇਕਾ) ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੂੰ 15-ਨਕਾਤੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਭੇਜੇ ਹਨ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਦਬਾਣ ਲਈ ਪਹਿਲ-ਕਦਮੀਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

Real Plumbing & Electrical Supply

7211 Main St. (at 56th Ave.)
VANCOUVER, B.C. V5X 3J3
* Sales & Service
* Plumbing
* Heating

* Electrical Hot Water Tanks
* Ceramic Tiles Installation
Do-It-Yourself
* We repair fridges & stoves

Satwinder Reehal

Ph. 324 - 7066

B.C.C.M.

cooperative

ਹੁਣ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਮਿਲਦੀ ਹੈ
ਆਰਮਕਾ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਵਰਾਇਟੀ
ਲੋਆਇਡਜ਼ ਕਲੀਨਰਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ
ਫਸਟ ਐਵੇਨਿਊ, ਮਿਸ਼ਨ

VIDEO MART

3369 'A' KINGSWAY (near Joyce) VANCOUVER, 438-3355

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਮੂਵੀਆਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੀਡੀਓ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

FAST SERVICE GUARANTEED

MAIL ORDERS ACCEPTED

ਵਧੀਆ ਪਿੱਟਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿੰਗਜ਼ਵੇ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਮਾਰਟ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

NARINDER JASWAL

JOGA S. MANN

ਸਾ ਹਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਣ

ਕਹਾਣੀ : 'ਹਾਏ ਦਾਜ'

‘ਨਿਰਮਲ ਕੌਰ ਮਾਹਲ’

ਪੰਜੀ ਅਜ ਫੇਰ ਬਾਹਰੋਂ ਬੱਕ ਟੁਟ ਕੇ ਘਰ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਅਜ ਵੀ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲੀ। ਅਜ ਪੰਜਵਾਂ ਦਿਨ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖਾਧਾ। ਉਹਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਨੂੰ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਅਜ ਘਰ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਉਹਨੂੰ ਅਜ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਲੈ ਜਾਂਦੀ।

ਫੇਰੀ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਤਾਰੇ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ। ਪਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਤਾਰੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਗਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਤਾਰੇ ਦੇ ਪਤੀ ਜੀਤੋ ਨੇ ਦਸਿਆ ਸੀ। ਜੀਤੋ ਨੇ ਪੰਜੀ ਨੂੰ ਪੀੜੀ ਉਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਪੰਜੀ ਨੇ ਖੜੀ ਖੜੀ ਨੇ ਹੀ ਜੀਤੋ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਆਈ ਹੈ।

ਜੀਤੋ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪੰਜੀ ਤੈਨੂੰ ਜਿਤਨੇ ਵੀ ਰੁਪਏ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ ਤੂੰ ਲੈ ਲਈਂ, ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਇਕ ਗਲ ਮੰਨਣੀ ਪਵੇਗੀ”।

ਅਥਰੂਆਂ 'ਚ ਛੁੱਬੀ ਪੰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਗਲ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦੇਵੋ। ਮੈਨੂੰ ਅਜ ਜਾਂ ਕਲ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੁਪਏ ਮੋੜ ਦੇਵਾਂਗੀ”।

ਜੀਤੋ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਸ਼ਰਾਰਤ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਪੰਜੀ ਦੇ ਕੋਲ ਆਣਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ “ਤੈਨੂੰ ਰੁਪਏ ਮੋੜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਰੁਪਏ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਬਸ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਇਕ ਗਲ ਮੰਨ ਲੈ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਭੇ ਸਚ ਦਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਆ ਆਪਾਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਪੀਘ ਚੜਾਈਏ”।

ਉਸ ਦੀਆਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਕੇ ਪੰਜੀ ਪਾਣੀ ਪਾਣੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਦਾ ਸਰੀਰ ਕੰਬਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਦਮ ਤਾਰੇ ਦਾ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਿਤਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਲਗੇਗਾ। ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਸਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸੋਚ ਕੇ ਉਸਨੇ ਜੀਤੋ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੇ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪੋਟ ਭਰਕੇ, ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗਿਰ ਜਾਵੇ। ਇਤਨਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੋਈ ਪੰਜੀ ਉਥੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਬਾਲਟੀ ਦਾ ਢੱਕਣ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬੇੜੇ ਜਹੇ ਚੋਲ ਦਿਸੇ, ਉਸਨੇ ਚੋਲਾਂ ਨੂੰ ਉਥਾਲ ਲਿਆ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ। ਪੰਜੀ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜੀ ਨੇ ਹੌਸਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਢਿੱਡ ਭਰਦੀ ਰਹੀ।

ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਦਿਨ ਬੀਤਦੇ ਗਏ, ਮਹੀਨੇ ਬੀਤਦੇ ਗਏ। ਇਕ ਦਿਨ ਪੰਜੀ ਆਪਣੀ ਮੰਜੀ ਤੇ ਸੌਂ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ। ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੇ ਕਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਭੀਖ ਮੰਗਦੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਝਿੜਕਾਂ ਖਾਂਦੇ ਵੇਖਿਆ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਪੰਜੀ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ। ਉਹ ਰੋਲੀ ਪਾਓਣ ਲਗ ਪਈ ਅਤੇ ਰੋਲੀ ਪਾਉਂਦੀ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਜੀ ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਠੀਕ ਠਾਕ ਸੌਂ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਗਲਾ ਸੁਕ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਉਠਕੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਘੁੰਟ ਪੀਤਾ।

ਪੰਜੀ ਫਿਰ ਮੰਜੀ ਤੇ ਲੋਟ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਵਾਸਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਲਭਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ 17 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਇਕੋ ਇਕ ਧੀ ਸੀ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ। ਉਹਦੇ ਪਾਪਾ ਬੜੇ ਵੱਡੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਮੈਨ ਸਨ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਘਾਟਾ ਪੈਂਦਾ ਗਿਆ। ਬਿਜ਼ਨਸ ਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਹੀ ਵਿਕ ਗਿਆ।

ਇਕ ਦਿਨ ਪੰਜੀ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਨੇਕ ਨਾਲ ਹੋ ਗਈ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣਾ ਨੌਜਵਾਨ ਸੀ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ।

ਪੰਜੀ ਆਪਣੇ ਸੋਹਰੇ ਘਰ ਆਈ। ਸੱਸ ਨੇ ਪਾਣੀ ਵਾਰ ਕੇ ਪੀਤਾ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਪੰਜੀ ਆਪਣੀ ਫੁਲਾਂ ਭਰੀ ਸੋਧ ਤੇ ਬੈਠੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸਦਾ ਨੇਕ ਅਜੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ। ਬੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਪੰਜੀ ਨੇ ਘੜੀ ਵਲ ਤਕਿਆ। ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਬੜਾ ਚਿਰ ਹੋਰ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜੀ ਦੀ ਅੱਖ ਲਗ ਗਈ। ਇਕ ਵਜੇ ਨੇਕ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਪੰਜੀ ਨੂੰ ਸੁੱਤੀ ਪਈ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਉਸਨੇ ਪੰਜੀ ਨੂੰ ਸੌਰ ਦੀ ਹਲੂਣ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਉਨ ਕਮਜ਼ਾਤੇ, ਸੌਂ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਪਿਓ ਨੇ ਬਹੁਤ ਦਾਜ ਦਿਤਾ ਹੋਵੇ”। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਕੇ ਪੰਜੀ ਦੇ ਹੋਸ਼ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਏ। ਉਸਨੇ ਨੇਕ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕੁਝੀ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਕਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ”।

ਨੇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ “ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ”। “ਤੇਰੇ ਪਿਓ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਨ ਆਈ, ਤੈਨੂੰ ਖਾਲੀ ਹੱਥੀਂ ਤੋਰਦਿਆਂ। ਆਪਣੀ ਮੌਜ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਦੌਲਤ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿਤੀ”।

“ਨੇਕ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਆਏ ਹੋ?”
“ਜੁੱਪ ਕਰ ਜਾ ਕਮਜ਼ਾਤੇ, ਸ਼ਰਾਬ ਨਾ ਪੀਂਦਾ ਤੇ ਹੋਰ ਕੀ ਪੀਂਦਾ। ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਤੂੰ ਨੇਕ ਵੱਡ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਲੋਕੀ ਸਾਨੂੰ ਤਾਹਨੇ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਤਨੇ ਵੱਡੇ ਘਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਤੇ ਦਾਜ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਨੂੰ ਜਾਕੇ ਕਹੀ ਕਿ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਦਾਜ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰੋ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਘਰ ਹੀ ਰਹੇਗੀ”।

ਜਦੋਂ ਪੰਜੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਗਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਘਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰਖ ਕੇ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਨੇਕ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਗਿਆ। ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਣ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ ਸਨ। ਪੰਜੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਹਾਰਦੀ ਗਈ। ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਪੰਜੀ ਨੇ ਇਕ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਤਾ। ਪੰਜੀ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਪੁਆਤਮਾ ਨੇ ਪੰਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਇਕ ਲਾਲ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਪੰਜੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਨ ਰਹੀ। ਉਹ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਹੀ ਨੇਕ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਪਰ ਨੇਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਮਿਟੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਉਹੀ ਕਰਦਾ ਜੋ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਘਰ ਆਕੇ ਕੋਈ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਸੱਸ ਅੱਗੋਂ ਆਖਦੀ:—

“ਨੀ ਇਹਨੇ ਕੋਈ ਅਨੋਖਾ ਮੁੰਡਾ ਨਹੀਂ ਜੀਆ ਜੇ ਇਹਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋ”।

ਪੰਜੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜੀ ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਅਤੇ ਨੇਕ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤਣ ਵਾਸਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਫਰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਿਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਨੋਂ ਉਸਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦੇਣਗੇ। ਫੇਰ ਮੈਂ ਕਿਧਰ ਜਾਵਾਂਗੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਪੰਜੀ ਦੀ ਸੱਸ ਦਰੋਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠਕੇ ਉਚੀ ਉਚੀ ਰੋਣ ਲਗ ਪਈ। ਜਦੋਂ ਪੰਜੀ ਨੇ ਸੱਸ ਨੂੰ ਰੋਂਦਿਆਂ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਜਲਦੀ ਬਾਹਰ ਆਕੇ ਪੁੱਛਣ ਲਗੀ “ਮਾਤਾ ਜੀ ਕੀ ਹੋਇਆ”। ਇਤਨੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵੀ ਆ ਪੁੱਜੀਆਂ।

ਖੁੱਬੀ ਨੇ ਝੱਟ ਪਟ ਜਵਾਬ ਦਿਤਾ, “ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਰ ਕੁਟਿਆ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿਤਾ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਨੇਕ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੁੱਛਦੀ ਏ ਕੀ ਹੋਇਆ”।

ਪੰਜੀ ਨੇ ਘਬਰਾ ਕੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇਖਿਆ, ਨੇਕ ਉਸ ਵਲ ਮੋਟੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਲਾਲ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੰਜੀ ਨੇ ਰੋਣਹਾਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, “ਮਾਤਾ ਜੀ ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਵੇਰ ਦੀ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਮ ਜੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਉਤੇ ਕੁਝ ਚੁਕਿਆ ਹੋਵੇ”। ਪਰ ਉਥੇ ਉਸਦੀ ਕੋਣ ਸੁਣਦਾ ਸੀ। ਨੇਕ ਜਲਦੀ ਜਲਦੀ ਅੰਦਰ ਗਿਆ। ਪੰਜੀ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜੀ ਤੇ ਨੇਕ ਦੀਆਂ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗੀ, “ਨੇਕ ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਦੇ, ਮੈਂ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ। ਤੂੰ ਹੀ ਸੋਚ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਘਿੰਮਤ ਕਿਥੇ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਮਾਤਾ ਜੀ ਤੇ ਹੱਥ ਚੁੱਕ ਸਕਾਂ”।

ਨੇਕ ਨੇ ਪੰਜੀ ਦੀ ਇਕ ਨ ਸੁਣੀ ਤੇ ਸੋਟਾ ਚੁਕ ਕੇ ਪੰਜੀ ਤੇ ਵਰਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਪੰਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਨੇਕ ਨੇ ਉਸਦੀ ਇਕ ਨ ਮੰਨੀ। ਬੇੜੇ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਪੰਜੀ ਲਗ ਲਗ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਪਈ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਉਸਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬਾਤ ਨ ਪੁੱਛੀ।

ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਪੰਜੀ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿਤਾ। ਪੰਜੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਫਿਰ ਘਰ ਜੇ ਵਾਪਸ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜੀ ਭੁਖੀ ਭਾਣੀ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਤਾਰੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਹ ਉਥੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਲਗ ਗਈ। ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਹੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜਗਾ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਛੁੱਬੀ ਪੰਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲਗਾ ਕਿ ਸਵੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਦੀ ਤਾਰ ਉਦੋਂ ਟੁੱਟੀ ਜਦੋਂ ਤਾਰੇ ਨੇ ਉਸਦਾ ਬੁਰਾ ਬੋਲਿਆ। ਤਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਰੋਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਆਈ ਸੀ। ਪੰਜੀ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ ਕੇ ਕੁਝ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਆ ਸਕੇ।

ਉਧਰ ਨੇਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਨੇਕ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਹੁਤ ਗੱਡੇ ਘਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਨੇਕ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿਚ 5, 6 ਦਿਨ ਹੀ ਬਾਕੀ ਸਨ। ਪੰਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਖਬਰ ਦਾ ਪਤਾ ਤਾਰੇ ਕੋਲੋਂ ਲਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕੌਣ ਰਖੇਗਾ।

ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਤਾਰੇ ਦੇ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਾਰੇ ਪੰਜੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਹੁਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਹੀ ਰਖਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਜ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਖੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਖੂਨ ਵੀ ਆਉਣ ਲਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਰੇ ਨੇ ਪੰਜੀ ਨੂੰ ਦੁਆਈ ਪੀਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ ਪਰ ਪੰਜੀ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਪੰਜੀ ਨੇ ਤਾਰੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਖਰੀ ਵਾਰੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਪਾਸ ਬਹੁਤ ਬੜਾ ਵਕਤ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤਾਰੇ ਜਲਦੀ ਜਾਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਆਈ। ਪੰਜੀ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ਉਸਨੇ ਤਾਰੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ “ਤੂੰ ਇਹਨਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈਂ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਕੇਵਲ ਦੋ ਘੜੀਆਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾਨ ਹਾਂ”।

ਤਾਰੇ ਨੇ ਪੰਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਬੱਚੇ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪਿਆਰੇ ਹਨ”।

ਪੰਜੀ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਰਦ ਉਠ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੂੰਹ ਰਾਹੀਂ ਖੂਨ ਵੀ ਵਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਗਿਆ।

ਉਧਰ ਨੇਕ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਵਹੁਟੀ ਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦਾਜ ਨਾਲ ਭਰੇ ਘਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ 'ਚ ਪਾਗਲ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦ ਕਿ ਇਧਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਪੜਾ ਤੇ ਲੜਖੜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ ਸੁਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਸ਼ੋਕ ਮਤਾ

“22 ਫਰਵਰੀ 1984 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮਾਸਕ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਤਲ ਪਰੇਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਕਤਲ ਹੈ। ਇਹ ਕਤਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਜੋ ਫਿਰਕਾਪਸਤੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਨੰਗਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਹਰ ਲੋਕ-ਪੰਥੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਲੋਕ-ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ ਬੋਲਦਾ ਜਾਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸੁਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਇਸ ਕਤਲ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਕਤਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੋਲਣ, ਲਿਖਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਲੋਕ-ਵਿਰੋਧੀ ਹਮਲਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

—ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ

ਇਸ਼ਕ ਨੌਕਰ ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜਗਜੀਤ ਚੀਰਵੀ, ਭੋਲੀ ਦੀਆਂ ਮਧੁਰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ

ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ/ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਕੈਸਟ ਟੇਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਟੋਰਾਂ ਤੋਂ ਲਵੋ :

ਅੰਬੀਕਾ ਟੂਡਜ਼ — ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਡਰਾਈਵ, ਵੈਨਕੂਵਰ
ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਂਡ ਫੋਨੋ ਸਟੁਡੀਓ — ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ

ਗਜ਼ਲ

ਮੁਹਿੰਦਰਪਾਲ ‘ਭੱਠਲ’

ਧਾਰ ਤਿੱਖੀ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਈਮਾਨ ਦੀ
ਆਈ ਹਿੰਮਤ ਪਰਖਦੀ ਇਨਸਾਨ ਦੀ।

ਸੁੱਚਾ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲੋਂ ਲੋਕਤਾ ਦਾ ਪਿਆਰ ਹੈ
ਨਿੱਘ ਜੀਹਦੀ ਗੋਦ ਦਾ ਕੋਈ ਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਮਾਣਦੀ।

ਰਹਿ ਨਾ ਸਕੇ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਜੁਲਫਾਂ 'ਚ ਸਦਾ ਉਲਝਿਆ
ਤੋੜਨੇ ਜੇ ਤੁਰ ਪਿਆ, ਜੰਜੀਰ ਝੁੱਧੇ ਜਹਾਨ ਦੀ।

ਚੰਦੜਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਪਾਕੇ ਨਿੱਤ ਵਰਦੀਆਂ,
ਮਿੱਟੀ ਦਾਨਾਬਾਦ ਦੀ ਹੈ ਛਾਣਦੀ।

ਤਲੀ ਧਰ ਸੀਸ ਤੁਰੇ ਜਦ ਮਰਜੀਵੜੇ,
ਤੁਰਦੀ ਆਈ ਦਾਸਤਾਨ ਸੰਗਰਾਮ ਦੀ।

ਖੱਟਣ ਗਏ ਪਰਦੇਸ

ਮਹਿੰਦਰ ਸੁਮਲ ‘ਖੱਟਣ ਗਏ ਪਰਦੇਸ’ ਲੋਕ-ਬੋਲੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਭੰਗੜੇ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਲੋਕ-ਬੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਭੰਗੜੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਸਹੀ ਇੰਡੀਆ ਆਰਟਸ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਕੈਲਗਰੀ ਭੰਗੜਾ ਕਲੱਬ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਭੰਗੜੇ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੁਮਲ ਮਹਿੰਦਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ ਕਰ ਦੇਣ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :—

327-6461

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :
ਏਸ਼ੀਆ ਟੂਕ ਕੰਪਨੀ
P.O.BOX 67344 STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.

TICKETS TO ANYWHERE GABA TRAVELS

ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ
ਰਹੱਸਾ ਖਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ
ਤੇ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

6612, MAIN ST.
VANCOUVER, B. C.

PHONE: 324-3336

MANOHAR LAL GABA
GET-HELP IN INDIA AT
NUR MAHAL PH: 49
JULLUNDUR PH: 74597
NEW DELHI PH: 44165
JANDIALA (JULLUNDUR)
MOGA (Fareedkot)

ਹਰਿਆਣਾ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਹਰਿਆਣਾ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਦਪਾਲ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਪਰਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਖੁਦ ਤਾਂ ਬਾਲ ਬਾਲ ਬਚ ਗਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾ ਦੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਜੋ ਮਗਰੋਂ ਤੁਰੰਤ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ। ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਦਪਾਲ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਕਿਸੇ ਅਤਵਾਦੀ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਵਿਰੋਧੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ।

ਵਾਇਰਲੈਸ ਦੇ ਸੁਨਹਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਘਣ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਵਾਇਰਲੈਸ ਸੰਚਾਲਨਾ ਵਿਚ ਵਿਘਣ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਘਟਾਪਟ ਲਾਗੇ ਹੋਏ ਫਸਾਦਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਤੋਂ ਇਕ ਵਾਇਰਲੈਸ ਸੈਟ ਨੂੰ ਅਤਵਾਦੀ ਖੋਹ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ਦਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਘਣ ਉਸੇ ਸੈਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਮੁਵ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਜਰੂਰ ਦੱਸੋ।

ਚਿੱਠ ਨੰਬਰ _____
ਪੁਰਾਣਾ ਪਤਾ _____

ਨਵਾਂ ਪਤਾ ਸਟਰੀਟ/ਐਵੇਨਿਊ _____
ਟਾਊਨ _____
ਸਟੇਟ _____
ਪੋਸਟਲ ਕੋਡ _____
ਫੋਨ ਨੰਬਰ _____

ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ ਵਲੋਂ ਤਾਕਤ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ

ਮੋਗਾ — ਇਥੇ ਬੀ ਐਸ ਐਫ ਦੀਆਂ ਪਛਾਣਨਾ ਨੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਫਲੈਗ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਘਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜੇਹੇ ਮਾਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਪਦ ਯਾਤਰਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਲ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਉਹ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਤਕ ਦੀ ਪਦਯਾਤਰਾ ਕਰਨਗੇ। 1400 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਇਹ ਪਦਯਾਤਰਾ ਬੰਬਈ ਤੋਂ 16 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮਈ ਦਿਵਸ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਚਾਰਟਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਜਮਾਤ ਨੇ ਇਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਇਕ 'ਭੁੱਲੀ ਵਿਸ਼ਰੀ' ਕਹਾਣੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੰਗਾਂ ਹਨ ਕਿ 1979 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਵਧਾ ਕਿ 1979 ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਆਏ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ — ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕੁਝ ਕਮਾਈ ਕਰ ਸਕਣ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਫੇਰ ਗਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਵਿਦੇਸ਼ ਸੈਕਟਰੀਆਂ ਦੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹਿੰਦ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 12 ਮਈ ਤੋਂ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿਚ ਫੇਰ ਗਲ ਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਗਲ ਬਾਤ ਵਿਚ ਉਹ 'ਲੜਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਧੀ' ਅਤੇ ਦੋਸਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਪਖ ਦਰਸਾਉਣਗੇ।

ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਮੁਅੱਤਲ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਸ਼੍ਰੀ ਭੂਆ ਸਿੰਘ ਨੇ ਥਾਣਾ ਹਾਏਕੋਟ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਮਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ ਕੋਤਾਹੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿਤੀ ਗਈ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ — ਸਥਾਨਕ ਡੀ.ਸੀ. ਸ੍ਰ ਜੇ.ਐਸ.ਮੋਨੀ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਤੇ ਵਖਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਲੀਊ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ, ਵੀਡੀਓ ਮਾਲਕ ਵਿਰੁਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿਚ ਅਜੇਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਖਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ ਉਸਨੂੰ ਸੀਲ ਮੋਹਰ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਠੀਕਰੀ ਪਹਿਰੇ ਦੀ ਮਿਆਦ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤਕ ਵਧਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਪਹਿਰਾ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਵੀ ਲਗੇਗਾ।

ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ — ਬੁੱਝ ਸਕੋਂ ਤਾਂ ਬੁੱਝੋ !

1. ਦਸ ਜਣੇ ਪਕਾਣ ਵਾਲੇ
ਬੱਤੀ ਜਣੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ
ਝੰਡੇ ਕੁੜੀ ਸਮੇਟਣ ਵਾਲੀ
ਮੌਜਬੀਟ ਸਾਂਭਣ ਤੇ
 2. ਇਕ ਕੋਠੇ ਵਿਚ ਚਾਰ ਮਹੀਆਂ ਇਕ ਝੋਟਾ
 3. ਵੀਹ ਸੀਸ ਫੜ ਪੜੋਂ ਉਤਾਰੋ
ਕੀਤਾ ਖੂਨ ਨ ਜਾਨੇ ਮਾਰੇ
 4. ਬਾਪੂ ਕਹੇ ਤੇ ਅੜ ਜਾਂਦਾ
ਚਾਚਾ ਕਹੇ ਤੇ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ
 5. ਬਾਤ ਪਾਵਾਂ ਬਤੋਲੀ ਪਾਵਾਂ ਬਾਤ ਨੂੰ ਲਾਵਾਂ ਕੁੰਡੇ
ਸਦਾ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਣ ਚੱਲੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁੰਡੇ
 6. ਸੋ ਜਣਾ ਲੀਘਿਆ, ਇਕ ਜਣੇ ਦੀ ਪੇੜ
 7. ਸੋਣ ਭਾਦੋਂ ਇਕ ਗੁੱਤ, ਦੋ ਤੀਵੀਆਂ ਇਕ ਗੁੱਤ
- ਉਂਗਲ ਕੁ ਕੁੜੀ, ਗਜ਼ ਦਾ ਨਾਲਾ
9. ਇਕ ਨਾਰ ਕਰਤਾਰੋ, ਉਹ ਰਾਹੇ ਰਾਹੇ ਜਾਵੇ
ਸਿਧਿਆਂ ਨਾਲ ਉਹ ਸਿੰਧੀ ਚੱਲੇ, ਪੁਠਿਆਂ ਨੂੰ ਲਮਝਾਵੇ
 10. ਹਾਥੜ ਦਾਬੜ ਪਈ ਕੁੜੇ, ਪੜਬੱਲੇ ਕਿਧਰ ਗਈ ਕੁੜੇ?
ਉਤਰ ਲਈ ਦੇਖੇ ਅਗਲਾ ਅੰਕ

ਭਾਰਤੀਓ ! ਇੰਦਰਾ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ, ਪਿਛਾਂਹ ਖਿਚੂ, ਫਿਰਕੂ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਡਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰੋ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਨੀਤੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਾਮ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ 1947 ਫਰਵਰੀ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਛੇੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀ "ਪਾੜੋ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ" ਦੀ ਨੀਤੀ ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦਲਾਲ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ, ਜਾਗੀਰਦਾਰਾਂ ਇੰਦਰਾ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮਾਂ, ਫਿਰਕਿਆਂ, ਬੋਲੀਆਂ, ਜਾਤਾਂ-ਪਾਤਾਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਢੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਝੂਟ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਝੁੱਝ ਰਹੀ ਬੇੜੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸੇ ਹੀ ਝੂਟ-ਪਾਊ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਬ੍ਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਹਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇਲਾਕੇ ਜਾਂ ਦਰਿਆਵੀ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਆਦਿ। ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਸਤ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਅਤੇ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਕਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਰੰਗ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕ-ਵਿਰੋਧੀ ਲੀਡਰ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਗੱਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹਵਾਸ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸਾ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਨੂੰ ਬ੍ਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅੱਜ ਇਹੀ ਕੁਝ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਕੁ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਮੁਢਾਦਾਂ ਖਾਤਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਆਮ ਸਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦੇ ਭੜਕਾਊ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਿ 1947 ਦੇ ਮਾਸੂਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਫਿਰ ਨਾ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਵੇ ਜਿਸਦਾ ਲਾਭ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਲੁਟੇਰੀਆਂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ।

ਆਓ ਸਾਰੇ ਇਕ-ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ, ਫਿਰਕੂਆਂ ਅਤੇ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਤਦੇ ਹੋਏ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੋਕ-ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰੀਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕੀਏ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਨਸਲਵਾਦ ਜਾਂ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੱਕਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਵਲੋਂ

ਇਪਾਨਾ ਅਤੇ ਈ. ਆਈ. ਡਬਲਿਯੂ. ਏ.
(ਦੋਵੇਂ ਟਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਹੀ)

ਐਡਰੇਸ :

P.O.BOX 1153 Stn. "B"
WESTON, ONT. CANADA M9L 2Q8

ਧਾਰਮਿਕ

ਦਰਪਣ

ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ

ਕਿਸਤ ਫੇਵੀ

ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ

ਹਰਚੰਦ ਸਿਘ (ਮਿਨੀਟੇਬਾ)

ਅਕਾਲ

ਅਕਾਲ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਕਾਲ-ਰਹਿਤ'। ਉਹ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਹਸਤੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਲ ਜਾਂ ਸਮੇਂ (time) ਦਾ ਕੋਈ ਭਾਵ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਕੋਈ ਜੋੜ, ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਤਾ (relevance) ਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਸਮਾਂ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ 'ਅ-ਕਾਲ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਕੋਈ ਮੂਰਤਿ 'ਅ-ਕਾਲ' ਹੈ, ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਸ ਮੂਰਤਿ ਲਈ ਸਮਾਂ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਸੱਤਾ (irrelevant entity) ਹੈ।

ਸ਼ਾਤਰ ਲਈ, 'ਅਕਾਲ' ਦੀ ਧਾਰਨਾ (concept) ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ, ਕੋਈ ਸੋਧੀ ਗਲ ਨਹੀਂ। ਗਣਿਤ-ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਾਂਗੇ। "ਦੇ ਤੇ ਦੇ ਚਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।" ਇਹ ਵਾਕ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗੀ ਸੱਚ (Universal Truth) ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜਦੋਂ ਵੀ, ਦੋ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਦੋ, ਹੋਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਹ ਸਦਾ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਹੀ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਉਣਗੇ। ਇਹ ਸੱਚ, ਵਿਨੀਯੋਗ ਵੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਵੀ, ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਪੂਰਾ ਉਤਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਵੀ। ਇਹ ਸੱਚ, ਅਜ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜ ਤੋਂ ਸੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸੱਚਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਦੇ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਦੋ ਵਿਚ ਦੋ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਪੰਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਸੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

"ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿਘ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ।" ਇਹ ਵਾਕ ਵੀ ਇਕ ਸਚਾਈ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਕ ਅੰਦਰਲੀ ਸਚਾਈ ਸਮੇਂ ਦੇ ਇਕ ਬੜੇ ਛੋਟੇ ਭਾਗ - ਪੰਜ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਸ ਸਾਲਾਂ - ਤੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਪੰਜ ਜਾਂ ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣਾ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਕ ਮਾਮੂਲੀ ਜੇਹੀ ਘਟਨਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ, ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸਚਾਈ, ਇਕ ਵਿਅਕਤਿਕ ਸਚਾਈ (Particular Truth) ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੀ ਅਮਲ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਲ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇਸ ਸਚਾਈ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ, "ਦੇ ਜਮਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਚਾਰ", ਦਾ ਸੱਚ, ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗੀ (Universal) ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਐਸਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਕਾਲ, ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਰੂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗੀ ਸਿਧਾਂਤ ਵਾਂਗ ਹੀ ਓਅੰਕਾਰ ਦੀ ਮੂਰਤਿ (ਹਸਤੀ) ਅਕਾਲ ਹੈ।

'ਅਕਾਲ' ਸ਼ਬਦ 'ਕਾਲ' ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅੰਦਰ 'ਕਾਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ 'ਮੌਤ' ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਤੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਨਾਹੀ ਸਿਰਿ ਕਾਲਾ।

ਤੂੰ ਪੁਰਖੁ ਅਲੇਖ ਅੰਗਮ ਨਿਰਾਲਾ।

(1038 : 15)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ : "ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਜੀਓ ! ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇ ਨਿਰਾਲੇ ਪੁਰਖ ਜੀਓ, (ਜੋ ਗੁਰੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਅਪੂਰਨ ਭੁੱਖੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਅੱਖਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਬਿਆਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰ ਅਸੀਂ 'ਅਕਾਲ' ਪਦ ਦੇ ਦੋ ਅਰਥ ਕਰ ਆਏ ਹਾਂ : ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਨਾਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ।

ਜੇ ਗੋਹ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਭਾਵ ਇਕ ਹੀ ਹੈ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਪਦਾਰਥ ਹੀ ਨਾਸ਼-ਰਹਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਪਦਾਰਥ ਨਾਸ਼-ਰਹਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੂਰਤਿ

'ਮੂਰਤਿ' ਇਕ ਬਹੁ-ਅਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। 'ਚਿੱਤਰ', 'ਚੁੱਤ', 'ਸ਼ਰੀਰ', 'ਆਪਾ', 'ਹਸਤੀ', 'ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ', 'ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ', ਅਤੇ 'ਬਿਲਕੁਲ ਉਸ ਵਰਗਾ', ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਈ ਅਰਥ ਹਨ। ਏਥੇ ਅਸੀਂ, ਇਸ ਅੱਖਰ ਦੇ 'ਆਪਾ', ਅਤੇ 'ਹਸਤੀ', ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਹੀ, ਵਿਸਤਾਰ-ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ।

ਓ. ਆਪਾ

'ਜੀਵ ਦਾ ਆਪਾ' ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ, 'ਮੂਰਤਿ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੱਗੇ ਦੋ ਉਪ-ਅਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :

1. ਪੰਜ ਗਿਆਨ-ਇਦਰਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਂ ਫੋਹਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਬਾਹਰਲਾ ਆਪਾ (physical self) ਅਤੇ

2. ਪੰਜ ਇਦਰਿਆਂ ਨਾਲ ਨਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਅੰਦਰਲਾ ਆਪਾ (spiritual self)।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਰੀਰ ਉਸ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਆਪਾ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਤਮਾ ਉਸ ਦਾ ਆਂਤਰਿਕ ਆਪਾ ਹੈ। ਸੰਜੀਵ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਆਂਤਰਿਕ ਆਪਿਆਂ ਨੂੰ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ, 'ਰੂਪ' ਅਤੇ 'ਸਰੂਪ' ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਕਲ-ਸੂਰਤ (form), ਰੇਖਾ (contour), ਰੰਗ, ਵਜ਼ਨ, ਮਲਾਇਮਤਾ, ਤਾਪਮਾਨ ਆਦਿ, ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਰਤੀ ਆਪੇ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੁਣ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਸ ਦਾ ਅੰਤਰ ਵਰਤੀ ਆਪਾ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਅਸਿੱਧਰ ਜਾਂ ਅਨਿੱਤ (short-lived) ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰੀ ਅਤੇ ਬਣਾਉਣੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਮਰ ਜਾਂ ਸਦੀਵੀ eternal ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਜਾਂ ਅਸਲੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅ. ਹਸਤੀ

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 'ਮੂਰਤਿ' ਪਦ, 'ਹੋਂਦ', 'ਹਸਤੀ',

'ਵਰੁਦ', ਜਾਂ 'ਸੱਤਾ' ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ, ਬੋਲੇ ਲਿਖੇ ਵਾਕ ਵਿਚ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਮੋਹ ਆਦਿ, ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ, ਹਰੀ ਦੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਬੈਠਾ ਹੈ :

ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮੋਹੁ ਬਸਿ ਪੁਨੀ,
ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਬਿਸਰਾਈ।

(219 : 6)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਹੈ :

ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਉਦਾਰ ਮੂਰਤਿ,
ਅਜੋਨਿ ਆਦਿ ਅਸਿਖ।

(ਜਾਪ ਪਉੜੀ 80)

ਹੇ ਓਅੰਕਾਰ ! ਤੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪੁਰਖ ਹੈਂ, ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁੱਲੇ ਦਿਲ ਵਾਲੀ ਹਸਤੀ ਹੈਂ, ਤੂੰ ਜਨਮ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਸਭ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮੁੱਢ, ਅਤੇ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਬੇਅੰਤ ਤੇ ਪੂਰਨ ਹੈਂ।

ਵਾਕਾਂਸ਼ 'ਅਕਾਲ-ਮੂਰਤਿ' ਵਿਚ 'ਮੂਰਤਿ' ਪਦ, ਹਸਤੀ ਜਾਂ ਹੋਂਦ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੂਰਤੀ ਜਾਂ ਚਿੱਤਰ ਦੇ ਭਾਵ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਮੂਰਤੀਆਂ ਜਾਂ ਚਿੱਤਰ ਕਿਸੇ ਸਰੀਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੀ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਖਿੱਚੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਸਰੀਰ-ਰਹਿਤ ਸਚਾਈ ਜਾਂ ਨਿਰੋਲ ਹੋਂਦ ਦੇ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਤਮ ਸੱਚ ਨਿਰ-ਆਕਾਰ (ਓ-ਅੰ-ਕਾਰ) ਹੈ। ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ, 'ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ' ਵਿਚ, 'ਮੂਰਤਿ' ਦੇ ਅੱਗੇ 'ਅਕਾਲ' ਪਦ ਦੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ : ਗੀਰ ਜਾਂ ਮੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਿ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਪਦਾਰਥ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਇਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿਅਪਕ ਅਟੱਲ ਸਚਾਈ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ :

ਜੇ ਉਪਜੈ ਸੋ ਕਾਲਿ ਸੰਘਾਰਿਆ।

(227 : 3)

ਜੇ ਸੰਜੀਵ ਜਾਂ ਨਿਰਜਿੰਦ ਪਦਾਰਥ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਕਾਰਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ। ਜਲਦੀ ਜਾਂ ਦੇਰ ਨਾਲ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਹੜੱਪ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ 'ਮੂਰਤਿ' ਸੰਗਿਆ (Noun) ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਸ਼ਬਦ 'ਇਕ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। 'ਅਕਾਲ' ਵਾਂਗ, 'ਇਕ' ਨੂੰ 'ਮੂਰਤਿ' ਪਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਤਣਾ, ਇਸ ਪਿਛਲੇ ਪਦ ਦੇ 'ਹਸਤੀ' ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਉਭਾਰ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ :

ਏਕੁ ਮੂਰਤਿ ਅਨੇਕ ਦਰਸਨ,

ਕੀਨ ਰੂਪ ਅਨੇਕ।

ਖੇਲ ਖੇਲ ਅਖੇਲ ਖੇਲਨ,

ਅੰਤ ਕੋ ਫਿਰਿ ਏਕ।

(ਜਾਪ ਪਉੜੀ 81)

ਉਸ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੀ ਕੇਵਲ ਇਕ ਹਸਤੀ ਹੀ, ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਗਤ ਰਚਨਾ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡ, ਉਹ ਪੁਰਖ ਇਕ ਤੋਂ ਅਨੇਕ ਜੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਫੇਰ ਜਗਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡ ਕੇ (ਅ-ਖੇਲ ਖੇਲਨ), ਉਹ ਮੁੜ ਆਪਣਾ ਮੁੱਢਲਾ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਏਥੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ :

ਆਪਨ ਖੇਲੁ ਆਪਿ ਕਰਿ ਦੇਖੇ।

ਖੇਲੁ ਸੰਕੋਚੈ ਤਉ ਨਾਨਕ ਏਕੇ।

(292 : 3)

ਅਲੰਕਾਰਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ, ਉਪਰ ਅੰਕਿਤ ਤੱਥ ਨੂੰ,

ਪੰਚਮ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ :

ਬਾਜੀਗਰਿ ਜੈਸੇ ਬਾਜੀ ਪਾਈ।

ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਭੇਖ ਦਿਖਲਾਈ।

ਸਾਂਗੁ ਉਤਾਰਿ ਬੰਮਿਓ ਪਾਸਾਰ।

ਤਬ ਏਕੋ ਏਕੰਕਾਰ।

(736 : 9)

ਰੰਗ-ਮੰਚ ਤੇ ਕੇਵਲ ਇਕ ਬਹੁਰੂਪੀਆ, ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਉਪਰ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਬਣਾਉਣੀ ਚਿਹਰੇ (mask) ਪਾ, ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਿਛੋਂ ਜਦ ਸਾਂਗ ਉਤਾਰ, ਆਪਣਾ ਖੇਲ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਕੇਵਲ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਏਹੀ ਗੱਲ ਏਕੰਕਾਰ (ਇਕ ਆਕਾਰ-ਰਹਿਤ ਪੁਰਖ) ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਅਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਖੀਂ ਦਿੱਸਣ ਵਾਲਾ ਸੰਸਾਰ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਰੰਗ-ਮੰਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ, ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਰੰਗਾਂ, ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ : : ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਤਰ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਕ, ਕੇਵਲ ਇਕ, ਮਹਾਨ ਅਭਿਨੇਤਾ (ਏਕੰਕਾਰ) ਦੇ ਹੀ ਵਟਾਏ ਹੋਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭੇਸ ਹਨ।

ਏਸੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਵਾਕ, ਸ਼ਾਤਰਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ-ਗੋਚਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :

ਤੇਰੀ ਮੂਰਤਿ ਏਕਾ ਬਹੁਤ ਰੂਪ। (1168 : 16)

ਏਕਾ ਮੂਰਤਿ ਸਾਰਾ ਨਾਉ।

ਤਿਥੇ ਨਿਬੜੇ ਸਾਚੁ ਨਿਆਉ।

(1188 : 18)

'ਰੂਪ' ਅਤੇ 'ਸਰੂਪ' ਦੇ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ, ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਇਕੋ ਹੀ ਅਰਥ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਹੋਏ ਵੀ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਓਅੰਕਾਰ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 'ਸਰੂਪ' ਪਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਸਦਾ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥ ਵਿਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਤਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਏਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਪਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

'ਰੂਪ' ਪਦ ਸੰਜੀਵ ਅਤੇ ਨਿਰਜੀਵ ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੰਜ ਭੌਤਿਕ ਗਿਆਨ ਇਦਰਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਰੰਗ, ਆਵਾਜ਼, ਖੁਸ਼ਬੂ, ਮਿਠਾਸ, ਮਲਾਇਮਤਾ ਅਤੇ ਤਾਪਮਾਨ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, 'ਸਰੂਪ' ਪਦ ਉਹਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਬੋਧਕ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਵਲ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਆਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਹੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, 'ਇਕਾਈ', 'ਦੂਤ', 'ਚਿੱਟਿਆਈ', 'ਹਰਿਆਈ', 'ਹਸਤੀ', 'ਹੋਂਦ', ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ।

ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਹੋਇਆ, 'ਰੂਪ' ਸ਼ਬਦ, ਉਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਸਾਡੇ ਲਈ, ਕੇਵਲ, 'ਸਰੂਪ' ਪਦ ਦੇ ਅਰਥ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਪਦ ਨੂੰ ਜਾਪ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਬੜੇ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਸਤੀ ਜਾਂ ਹੋਂਦ ਦੇ ਭਾਵ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਹੈ :

ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਹੈ। (ਪਾਉੜੀ 126)

ਹੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ! ਤੇਰੀ ਹਸਤੀ ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਨ੍ਰਿਬਾਧ ਸਰੂਪ ਹੈ।

ਅਗਾਧ ਹੋਂ ਅਨੂਪ ਹੈ।

(ਪਾਉੜੀ 127)

ਹੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ! ਤੁਹਾਡੀ ਹਸਤੀ ਅਜੇਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਜਾਂ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਅਥਾਹ ਹੋ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਜੇਹਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਪਰ ਆਈ ਲੰਮੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ, ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ 'ਅਕਾਲ-ਮੂਰਤਿ' ਦਾ ਅਰਥ, ਬੜੇ ਥੋੜੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਰਥ ਇਹ ਹਨ : "ਓਅੰਕਾਰ ਪੁਰਖ ਦੀ ਹਸਤੀ ਜਾਂ ਹੋਂਦ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਦਲ-ਬਦਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ। (ਚਲਦਾ)

Kam Accounting Services

- Income Tax
- Bookkeeping
- Accounting

KAM DHALLA

2707 Main Street(at 11th Ave.)

Vancouver, B.C. V5T 3E9

At

LOYAL FURNITURE

Off: (604)874 - 9855

Res: (604)681 - 6642

ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੋਵੇਂ ਦਮ ਤੋੜ ਗਏ

ਬਠਿੰਡਾ — ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁਲਸ ਗਏ ਦੋਵੇਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਕਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਮ ਤੋੜ ਗਏ।

ਬੁਧਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਜੇਪਾਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਚਾਨਕ ਅੱਗ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। ਅਜੇਪਾਲ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿਚ ਆਪ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁਲਸ ਗਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੇ ਤਾਬ ਨਾ ਸਹਾਰਦੇ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਏ।

ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜੇਪਾਲ ਦੀ ਭੈਣ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਆਪ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਦੁਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਓ

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ

SUBSCRIPTION FORM

To

The Canada Darpan
P.O.Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1

Phone (604)321-6360

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my Subscription for the year(s)..... I may be sent the newspaper at the following address :
Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.

One Year20 dollars
Two Year35 dollars
Three year50 dollars
Life membership.....200 dollars
ASIA.....80 dollars(a year)
U.S.A.25 dollars(a year)
Europe80 dollars(a year)
Africa80 dollars(a year)

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਚ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਦਿਤੇ ਜਾਣ - ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ

ਦਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਵੱਖਵਾਦ ਜਾਂ ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਪਛੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਮੰਗਾਂ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੇ ਉਸੇ ਸਟੈਂਡ ਤੇ ਕਾਇਮ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ 26 ਜੁਲਾਈ 1981 ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਮੰਗ ਕਹਿਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਮੰਗ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਪਹਿਲੇ ਮੰਗ ਚਾਰਟਰ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਕੌਮ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਕੌਮ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਧਾਰਾ 25 ਵਿਚ ਤਰਜ਼ੀਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਰਗੀ ਛੋਟੀ ਪਰ ਅਹਿਮ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਮੰਨ ਕੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕ ਨਾ ਦੇਕੇ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟਾਂ ਬਣੇਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇੰਦਰਾ ਤੇ ਦੇਸ਼

ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਕੁਝ ਵੋਟਾਂ ਤੇ ਗੱਦੀ ਦੀ ਹਵਾਸ ਕਾਰਨ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਮੰਨਕੇ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਹਸਤੀ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਨਾਲ ਧਰੋਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲੁੱਟ ਖੁੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਤੇ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਮੋਰਚਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸਿੱਖਾਂ 'ਚ ਸਹਿਮ

ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਈ ਗੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਹਦ ਹੈ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਸਿਰਫ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਗੁਨਾਹ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੀ ਹੋਲੀ ਖੇਡ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਧਾਰਾ 25 ਸਾੜ ਕੇ ਜੋ ਰੋਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਪਰਦੇ ਨੂੰ ਤਾਰ ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਰਖ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਘਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਪਛੜੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ।

ਹੱਕ ਕਿਉਂ ਨਾ ਮਿਲਣ

ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ, ਜੇ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਹਰੀਜਨ, ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਾਂ ਈਸਾਈ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਅਮੀਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਬਿਹਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹਿੰਦੂ, ਹਰੀਜਨਾਂ ਵਾਲੇ ਹੱਕ ਧਰਮ ਦੇ ਪਛੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਮਿਲਣ? ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਬਣਨ ਲਈ ਸਾਧਨ ਮੁਹਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਰਮ ਲਈ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਬਣਾਕੇ, ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪਛੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਮਜ਼ਾਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਜਾਏਗਾ।

ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ

ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਹਿੰਸਾ ਅਤਿਵਾਦ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਮੁਕੰਮਲ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਤੇ ਪੁਰਅਮਨ ਹੈ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੰਮ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

ਸਾਨੂੰ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਸਟਰਾ ਬੇਰੀ, ਰੈਸਪ ਬੇਰੀ, ਬਲੂ ਬੇਰੀ, ਕਰੇਨ ਬੇਰੀ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਏਗਾ। ਥੋੜੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਟੱਬਰਾਂ ਦੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਤਨਾਸਬ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 20 ਵੀਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀਕਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ :

KARAM SINGH
2952 BURNS ROAD
PORT COQUITLAM, B.C. V3C 3V4
ਅਰਜ਼ੀ Ph. 941-8404

ਨਾਮ : ਫੈਮਲੀ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ
ਪਤਾ : ਮਕਾਨ ਨੰ: ਸਟਰੀਟ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਟਾਊਨ
ਫ਼ੋਨ ਨੰ: ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀ
ਫ਼ੋਟੋਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ
ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੀਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ
ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਨਾਂ
ਪਤਾ
ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਸਤਖਤ

* ਰੋਟੀ ਛੇ ਕੇ ਦਿਉਰ ਦੀ ਗਈ,
ਅੱਗੇ ਜੇਠ ਬੱਕਰਾ ਹਲ ਵਾਹਦੇ।
* ਦਿਲ ਵਿਚ ਰਹੇ ਮਹਿਕਦਾ,
ਮੇਰਾ ਦਿਉਰ ਚੰਬੇ ਦੀ ਚਲੀ।

Fly home with your airline.

Air-India is the only airline with low cost direct flights to India.

When you fly direct, you can travel on the same airplane all the way. That means no waiting in unfamiliar airports, no missed connections, no lost luggage...no worries or complications.

From Montréal.

Every Saturday evening, we fly direct from Montréal's Mirabel Airport to Bombay and New Delhi. It's the only direct flight between Canada and India.

From New York.

Every day of the week, we fly from New York to Bombay and New Delhi via London. That means you can stop over in England, if you wish, for as many days as you want — for a family visit or some shopping and sightseeing. Of course, wherever you live in Canada, there are many convenient connecting flights to Montréal and New York.

Indian movies, music and food.

On board our comfortable 747 aircraft, you'll enjoy world famous Maharajah Service, free Indian movies and music, and delicious Indian cuisine, vegetarian or non-vegetarian. Or you may choose one of our exciting continental meals.

Book early and be sure!

Call your Air-India travel agent. Or Air-India's general sales agent at the phone numbers below.

AIR-INDIA
Direct flights from Montréal and New York

Montréal: 842-1805 or toll-free 1 (800) 361-2813 Toronto: 865-1033 or toll-free 1 (800) 268-9582 Vancouver: 879-0271 or toll-free 1 (800) 663-3433

ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਤੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ

ਨਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਲਿਕ

ਏ. ਵੇਬਸਟਰ ਮੈਕਡਾਨਲਡ

A. Webster Macdonald, Sr.
Barrister And Solicitor

Narinder N. Malik

Barrister, Solicitor & Notary

ਜਾਇਦਾਦ, ਮਾਰਗੇਜ, ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ, ਐਰੀਡੇਵਿਟ, ਤਲਾਕ
ਆਦਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ

#202, 634 - 6th Ave. S.W.
CALGARY, ALBERTA T2P 0S4

Ph.(403)263-1300

ਦੋ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੰਨਿਆਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਗਰੇਵਾਲ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਲਈ ਦੋ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੰਨਿਆਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਮੀਗਰੇਂਟ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਪੁਛ ਗਿੱਛ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਕਰੋ।

H.S.D.

C/o CANADA DARPAN
P.O.BOX 67344 STN. 'O'
Vancouver, B.C. V5W 3T1

ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮਾਃ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਵਿਰੁਧ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ?

ਚ

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਆਸ਼ਾਵ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਮੁਕਰ ਗਏ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਦ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1947 ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ 'ਮੈਂ' ਇਸ ਨੂੰ ਫੁਕਾਰਾਵਾਂਗਾ ਨਹੀਂ।

ਜਨਵਰੀ 1981 ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਮੁਲਕ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਤਿੰਨ ਅਪ੍ਰੈਲ 1946 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ 'ਪਾਕਿਸਤਾਨ' ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਕ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਮਿਸਟਰ ਦੇ-ਜਾਗਲੈਲ ਪਾਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕੋਰੇ ਕਾਂਗਰਸ ਉੱਤੇ ਮੋਰਚੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਵਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਲਿਖ ਲੈਣ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ। 'ਸ: ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਮਾਨ ਛੇ ਅਪਰੈਲ ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਇਕ ਖ਼ਬਰ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 28 ਜਨਵਰੀ 1981 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਸ਼ਕਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਹ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਵੇਗੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਨਾਂਸ ਸਬੂਤ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਅਤੇ ਲੀਗ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ

ਅਪ੍ਰੈਲ 1941 ਵਿਚ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਦਾ ਸਲਾਨਾ ਸੈਸ਼ਨ ਮਦਰਾਸ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਭਾਇਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਲੀਗ ਦੇ ਸਮਿਲਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹੱਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਗੇ। ਸਿੱਖ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਾਜੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀਸ਼ਾ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ

ਸਿੱਖਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਮੰਨ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਗਮਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਭੀ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਸਨ।

ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ 28 ਜੁਲਾਈ 1944 ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲਾਹੌਰ ਅੰਦਰ ਸਨ। ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵਾਬ ਮਮਦਨ ਦੀ ਕੋਠੀ ਉੱਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਰਮਿਆਨ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਉਸ ਦਿਨ ਬੰਬੇ ਚੱਲੇ ਮੁੰਡ ਵਿਚ ਸਨ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਸ਼ ਹੋਸ਼ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆ ਰਹੇ। ਮਿਸਟਰ ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ

3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1946 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਦਰਮਿਆਨ ਮਿਲਕ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਠੀ ਉੱਤੇ ਵਾਹੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਵਾਹੜੀ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਠੀ ਉੱਤੇ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਦੱਸਣ ਦੇ ਮੁੰਡ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ, ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ:

ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵਾਹੜੀ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਠੀ ਉੱਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਾਂ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਗਾਂਧੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਠੀ ਉੱਤੇ ਆਵਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆ ਜਾਓ। ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਮਿਤਰ ਮਲਿਕ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਠੀ ਉੱਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਉਡਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ।

ਫਿਰ ਦੋਹਾਂ, ਲੀਗ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ

ਮਲਿਕ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ: ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਿੰਨ ਅਪਰੈਲ 1946 ਨੂੰ ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਜਨਵਰੀ 1947 ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਹਾਊਸ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਜਲਸੇ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮ ਲੀਗ ਵਿਰੁਧ 'ਧਰਮ ਯੁੱਧ' ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਿਉਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਨੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲਿਆ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲੋਆਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੇ ਲੀਗ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਖੁਨ

ਫਟਾਉਣ ਲਈ ਸੰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ। ਜੇ ਲੀਗ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਣ ਗਈ ਤਾਂ ਫਸਾਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਸ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਇਸਰਾਏ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ 10 ਸਾਲ ਲਈ 'ਬੀ ਗਰੂਪ' ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਪਰ ਬੁਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਲਾਹੌਰ ਵੇਵਲ ਨੇ ਇਹ ਮੰਗ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਤਿੰਨ ਮਾਰਚ 1947 ਨੂੰ ਸ: ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੀਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਅਦੇ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲੀਗ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਏ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਰ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਨਵਾਬ ਮਮਦਨ ਸਿਰਫ਼ ਏਨਾ ਹੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

6 ਫਰਵਰੀ 1947 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵੇਵਲ ਨੂੰ ਇਕ

ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਇਸਰਾਏ ਦੇ ਪੁੱਛਣ ਉੱਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਦੇ ਧਰੋਂ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਇਕ ਪਾਸੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਨ। ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਥ ਤਕ ਆਜ਼ਾਦ ਰੱਖ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ।

ਵਾਇਸਰਾਏ ਨੇ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੂੰ ਵਾਹੜੀ ਲਈ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਥੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਜੂਨ 1947 ਵਿਚ ਵੀ ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨੂੰ ਸ: ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਲਿਕ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਦੀ ਮੰਗ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਜੂਨ 1947 ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਨਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਿਰੀਕਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਉਂਦੇ।

3 ਜੂਨ 1947 ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਾਇਸਰਾਏ ਲਾਹੌਰ ਮਾਊਂਟ ਬੇਟਨ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਵਾਇਸਰਾਏ ਨੇ ਇਸ ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਭਾਇਗੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ 'ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਤੀ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਮੈਂ ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬੋਰਡਰੀਨ ਸਰਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ। ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦ ਤਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਭਗਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੜਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੋਨਾ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਏਨੇ ਮੁਰਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿਚ ਆਤਮ ਹਤਿਆ ਕਰ ਲੈਣ।

ਸਿੱਖਾਂ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ 1946 ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਲਈ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਤ ਭੱਜ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਉਂਦੇ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੇ ਵਾਇਸਰਾਏ ਨਾਲ ਜਿੰਨਾਹ ਦੀ ਇਸ ਕੁਝ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਸਟੇਟ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਸਮਝ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

—ਜਮਨਾ ਦਾਸ ਅਖਤਰ

●ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਭਾਇਆ ਕਰਨ ਦੀ ਖਤਰਨਾਕ ਮੁਸਲਮ ਲੀਗ ਸਾਬਸ—ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਾਇਸਰਾਏ ਨੂੰ ਖਤ ●ਜਿੰਨਾਹ ਅਤੇ ਨਹਿਰੂ ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤਾਂ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਿਉਂ ਦੋੜੀ ਵਿਰੋਧ ਸਨ ? ●ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਾਇਸਰਾਏ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਡਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਨਾ ਬੁਲਾਇਆ

ਪੰਜ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਦੀ ਮੰਗ ਮੰਨ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਂ। ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ

"ਸਿੱਖ ਨੇਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਕਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਕੇ ਲੀਗ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੀ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ।"

ਇਸ ਉੱਤੇ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਵੱਖ ਕੇ ਸਟੇਟ (Nation) ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਸਿੱਖ ਕੋਈ ਵੱਖ ਕੌਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

30 ਅਤੇ 31 ਜੁਲਾਈ 1944 ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਰੰਜਾਨਾ ਵੀਰ ਭਾਰਤ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਪਾਦਕ ਅਤੇ 'ਫਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਜਰਨਲ' ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਦੱਖੀ ਪੱਛਮੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈ ਸੀ।

ਇਹ ਲਈ ਲਾਲ ਪੋਸਟਲ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਜਿਥੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਮੈਂ ਮੰਨ ਲਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ (ਮਾਸਟਰ ਜੀ) ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਤੁਸੀਂ ਲਗਾਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੋ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੰਮ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਲਗਾਓ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਵਾਹੜੀ ਭੰਗ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਇਆ।

ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਖਿਤਾਬੀ ਕੇ ਕਿਹਾ: "ਜਿੰਨਾਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਲਾਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਗਾਂਧੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਵਾਂ।"

ਏਨੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਿਸਟਰ ਜਿੰਨਾਹ ਵਿਅੰਗਮਈ ਲਹਿਜੇ 'ਚ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਹੁਣ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸ: ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੋਰ ਵੀ ਹਾਸਪ੍ਰੇਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਕਦੀ ਲੀਗ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲ ਅਤੇ ਕਦੀ ਵਾਇਸਰਾਏ ਵੱਲ ਦੋੜੇ ਨਾ ਜਾਂਦੇ। ਸਚਾਈ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਗ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 1951

ਖ਼ਬਰਾਂ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ: ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਹੁਕਮਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਾਂਸ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਲੀਗ ਨੇ ਵਾਇਸਰਾਏ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉੱਤੇ ਫਿਰਕੂ ਦੌਰਿਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ 11 ਮਾਰਚ 1947 ਨੂੰ ਵਾਇਸਰਾਏ ਲਾਹੌਰ ਵੇਵਲ ਨੂੰ ਇਕ ਤਾਰ ਭੇਜੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਸ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮੁਸਲਮ ਲੀਗ ਨਾਲ ਵਾਹੜੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੀਗ ਖੁਨ ਖਰਾਬੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨਵਾਬ ਮਮਦਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਖੁਨ ਖਰਾਬਾ ਨਵਾਬ ਮਮਦਨ ਹੀ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿ: ਲਿਆਕਤ ਅਲੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਇਸ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗਾਂਧੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਕਿ ਫਸਾਦਾਂ ਲਈ ਮਿਲਿਆ ਧਨ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਹੜਤਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਫੇ ਮਾਰਚ 1947 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵੇਵਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਲਿਆਕਤ ਅਲੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 'ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਿਵਸ' ਦੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਜਾਣ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਲੀਗ ਦਾ ਮੰਤਰੀ ਮਲਿਕ

ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਸੀ ਕਿ ਲੀਗ ਆਪਣੇ ਨੌਜਵਾਨ ਗਾਰਡ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਭਾਇਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੀਗ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪਸ਼ਾਸਨ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਲੀਗ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਬਾਇਬੇਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਗਾਰਡ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮਨਵਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੀਗ ਦੇ ਕੋ-ਦਲੀ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਲੀਗ ਦੇ ਨੇਤਾ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗੂਣਾ ਵਿਖਾ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹੁਣ ਵੀ ਲੀਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। 112 ਜੂਨ 1947 ਨੂੰ ਵਾਇਸਰਾਏ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਰ ਬਾਸਮਨ ਨੇ ਇਕ ਗੁਪਤ ਨੋਟ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ "ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਾਇਸਰਾਏ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਾਇਸਰਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਲ ਹੋਟ ਵਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੁਲਾਉਣ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਲਈ ਜਿੰਨਾਹ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਚਾਰੀਆ ਕ੍ਰਿਪਲਾਨੀ ਅਤੇ ਲੀਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿ: ਜਿੰਨਾਹ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ

—ਜਮਨਾ ਦਾਸ ਅਖਤਰ

For The Best In Life

The National Life Assurance Company of Canada, one of the country's fastest growing major life insurance companies is seeking :

Representatives

- * No investment necessary
- * No ceiling on income, our top sales people earn over \$100,000 a year
- * opportunity to earn \$25,000 to \$35,000 in first year
- * Group benefits package
- * Opportunity to enter management in 18 months to two years
- * Complete company and industry training up to achievement of a professional degree
- * Initial financing is paid to each representative hired. Financing is not repayable

For an appointment contact :

Jagjit S. Sidhu
Sales Manager

National Life
Of
Canada

#501 - 1155 W. Pender, Vancouver, B.C.

Ph. 685-1041

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੰਤ ਲੋ ਗੋਵਾਲ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਜਥਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਤੇ ਦੂਜੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ ਸਦੀ ਹੈ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਲਗਪਗ ਸਾਰੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਸੀਟ ਲੜਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਚੋਣ 29 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਹੈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਰੂਸ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਸ਼ਲ ਉਸਤੀਨੋਵ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੌਰਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਖਿਅਤ ਹੈ। ਰੂਸੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਫੌਜ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫੌਜੀ ਅਦਾਰੇ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਬਣਤਰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੀ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਢੰਗ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਧੁਨਿਕ ਹਨ। ਵਦਾਇਗੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਰੂਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਪ੍ਰ: ਨੂਰ ਉਲ ਹਸਨ, ਚੀਫ ਆਫ ਦੀ ਆਰਮੀ ਸਟਾਫ ਜਨਰਲ ਏ. ਐਸ. ਵੈਦਯ, ਏਅਰ ਚੀਫ ਮਾਰਸ਼ਲ ਸ: ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਲੀਡਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

BAINS TRAVEL SERVICE

SERVING B.C. FOR 33 YEARS

DELHI — VANCOUVER \$559.00 U.S. One Way
SEATTLE — VANCOUVER \$899.00 U.S. Return

THREE LOCATIONS TO SERVE YOU Ph: 324-2277

710 DOUGLAS STREET, VICTORIA, B.C. PH: 386-6363
CAPILANO MALL 935 MARINE DRIVE NORTH VANCOUVER 6364 FRASER STREET VANCOUVER, B.C.

ਇੰਦਰਾ ਤੇ ਅਰਾਜਕਤਾ ਦਾ ਝੁੰਘਾ ਸਬੰਧ - ਲੌਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਇੰਦਰਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗੱਦੀਓਂ ਲਾਹਿਆ ਹੀ ਹੋਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਫੌਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਅੱਜ ਇਥੇ ਦਲ ਦੇ ਪਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਕ ਬੈਂਚ ਵਾਰਤਾ ਵਿਚ ਕਹੀ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਬੜੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਲੋੜ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਲ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਅੰਦਰੋਂ ਅਰਾਜਕਤਾ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਐਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਮਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਰਾਜਕਤਾ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਦਾ ਝੁੰਘਾ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਦਲ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲਾਂ ਦੀ ਇਕਮੁਠਤਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਅੰਦਰਲੀ ਅਫਰਾਤਫਰੀ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇਂਦਿਆਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਉਤੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਆਮ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਏਥੇ ਦੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਮਤਭੇਦ ਖੜੇ ਕਰਕੇ ਇਕ ਅਤਿ ਭਿਆਨਕ ਖੇਡ ਖੇਡ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਭਰਾ ਹੱਥੋਂ ਭਰਾ ਦਾ ਖੂਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ 1947 ਵਿਚ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਅਵਸਥਾ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਸਦਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਿਆਨਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਗੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੀ ਇਕ ਖਬਰ ਬਾਰੇ ਪੁਛਣ ਤੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਵਲੋਂ ਨਵੀਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਾਰਾ ਪਰਪੰਚ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਰਪੂਰ ਸਿੰਘ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਰਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਭੁਲੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ। ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਦੀ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਬਾਰੇ ਪਹੁੰਚ ਬਾਰੇ ਪੁਛਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦਲ ਇਸ ਗਲ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਸਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਅਗੇ ਚਲ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਥੇ ਹੋਰ ਦਲ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਝੰਡੇ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਜੇ ਇਕ ਹੋਰ ਦਲ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕੀ ਫਰਕ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਚੋਰਾਂ ਦੀ ਫੇਰੀ

ਜਗਰਾਓਂ — ਇਥੋਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਧਾਰਮਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕੋ ਰਾਤ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੀ ਚੋਰੀ ਭੋਰਾ ਬਾਬਾ ਮੰਗਲ ਗਿਰਮੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਚਾਈ ਦਾ ਮੁਕਟ, ਦੂਜੀ ਚੋਰੀ ਕਾਲੀ ਭਦਰ ਮਾਤਾ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਨੱਥਅਤੇ ਤੀਜੀ ਚੋਰੀ ਜੈਨੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਧ ਬਾਬਾ ਰੂਪ ਚੰਦ ਦੀ ਸਮਾਧ ਵਾਲੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ 25 ਤੋਲੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਕਲਸ, ਦੋ ਕਲਾਕ, ਅਤੇ ਗੋਲਕ ਤੋੜ ਕੇ ਨਕਦੀ ਤੇ ਹਥ ਫੇਰਿਆ ਗਿਆ। ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੇ ਆਪ ਮੋਕਾ ਦੇਖਿਆ। ਸੂਰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਖੋਜੀ ਕੁੱਤੇ ਮੰਗਵਾਏ ਗਏ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸੂਰ ਲਾਉਣ ਦੇ ਕਾਫੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ।

725 ਬੋਰੀਆਂ ਕਣਕ ਚੋਰੀ

ਮੋਗਾ — ਇਥੋਂ ਦਾ ਮਾਰਕੈਟ ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿਚੋਂ 725 ਬੋਰੀਆਂ ਕਣਕ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਰਪਟ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੇਕ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਣਕ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਨਸਨੀ ਪੂਰਨ ਇਕਸ਼ਾਫ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਚੋਰੀ ਵਿਚ ਕਈ ਵੱਡੇ ਵਿਉਪਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਚੋਰੀ ਦਾ ਮਾਲ ਲਾਠੀਆਂ ਦੇ ਗਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ ਘਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ।

ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੋਰ ਮਹਿੰਗੀ

ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਸਮਸਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਤੋਂ 20 ਫੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 100 ਫੀ ਸਦੀ ਤਕ ਵਧਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਬਲਿਸ਼ਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੇ ਬਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਵਿਚ ਬੜੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਕੀ ਅਤਵਾਦੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਫੜੇ ਗਏ ਰਿਵਾਲਵਰ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਹਨ?

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਫੋਰਟਾ ਵਿਚ 24 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਚੋਂ ਪੁਲੀਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 3 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਫੜ ਲੈਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਈ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਤਬ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਜੱਸੀ ਪੁੱਤਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਗਲੀ ਹੀਰਚੋਧਰੀ ਚੱਕਕਰੋੜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਫੋਰਟਾ ਵਿਚ ਧਰਮ ਪਾਲ ਦੇ ਕਤਲ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪਸ਼ਤੋਲ ਰਖਣ ਦਾ ਮੁਕਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਇਕ ਮੁਕਦਮਾ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਡ ਕਿਲੋ ਅਫੀਮ ਦਾ ਵੀ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਮੁਕਦਮਾ ਥਾਨਾ ਸੀ ਡਵੀਜ਼ਨ ਜੇਰ ਦਫਾ 307 ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ।

ਦੂਸਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਭੁੰਡੀ ਪੁੱਤਰ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆਨੇੜੇ ਛਤੀ ਖੂਹੀ ਵਿਰੁਧ ਇਕ ਕਤਲ ਅਤੇ ਇਕ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪਸ਼ਤੋਲ ਰਖਣ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤੀਸਰੇ ਅਤਵਾਦੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਕਾਕਾ ਉਰਫ ਪੱਪੂ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਦਾਸ ਉਰਫ ਵਾਧਾ ਰਾਮ ਮਹਿਰਾ ਗਲੀ ਕੈਕਸਰ ਕਟੜਾ ਢਲ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਰੁਧ ਕਤਲ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੋਂਡਗਰਨੇਡ ਦਾ ਮੁਕਦਮਾ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਵਾਪਰੇ ਫੋਰਟਾ ਵਰਗੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਤਿੰਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਜਿਸਮਾਨੀ ਗੀਮਾਂਡ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤਕ ਚੋਥੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਨਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਹੈ।

ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਸੀਲਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ 455 ਬੈਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ (ਪੁਲਸ) ਦੇ ਰਿਵਾਲਵਰ ਹਨ। ਖਿਆਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਰਿਵਾਲਵਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ

ਅਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਦਸਤੇ ਬਨਣਗੇ — ਠੇਕੇਦਾਰ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ — ਬਿਆਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਘੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਉਦੇਨਗਲ ਨੇ ਮਾਸੂਮ ਬਚਿਆਂ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਕਤਲਾਂ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ(ਏ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇਹੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਹਿਨ ਕਰਨਾ ਕਠਨ ਹੈ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਉਦੇਨਗਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਬੇਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨਗਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਹਲਕਾ ਬਿਆਸ ਵਿਚ ਮਾਸੂਮ ਕਤਲਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਤੇ ਅਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਦਸਤੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨਗੇ।

ਪਤ ਦੇ ਰਾਖਿਆਂ ਪਤ ਲੁੱਟੀ

ਮੋਗਾ — ਸਥਾਨਕ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਚੁਡੀਬਲ ਮਿਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਐਮ.ਭੱਲਾ ਨੇ ਬੱਧਨੀ ਕਣਾਂ ਬਾਣੇ ਦੇ ਦੋ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਦਫਾ 376 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਸ.ਆਈ.ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਉਪਰ ਇਕ ਹਰੀਜਨ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਮੁੱਢ ਕਾਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

ਕੋਲੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਗੋਕਾਰਡ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਰਿਵਾਲਵਰ ਕਹਿਤੇ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਪੜਤਾਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸੁਰਾਗ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਤਵਤੀਸ਼ ਠੀਕ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕਈ ਸ਼ੱਕ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਹੋ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਇਤਲਾਹ ਦਿਤੀ ਜਾਏ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੰਖੇਪ ਖਬਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਾਧਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਕੇਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਛੇ ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਕਦਮ ਉਠਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ

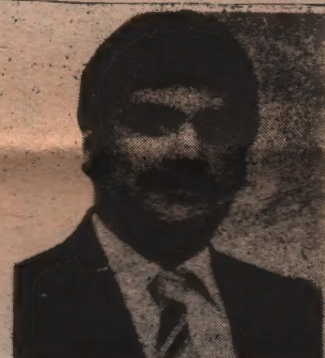
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਨੇ ਮੁਧਵਨ ਨੇੜੇ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਦਪਾਲ ਦੀ ਕਾਰ ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਕਾਰ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਗੰਨਮੈਨ ਦੇ ਸਖਤ ਵੱਟਣ ਹੋਣ ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਗਰਾਂਟ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰ ਤੇ ਵਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਕਨਵੀਨਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਕਨਵੀਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਮੋਰਚਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਕੁਈ ਵੁਚਾਲ ਸੀ ਉਸ ਸਿਰ ਫਿਰੇ ਦੇ ਸਿਰ ਅੰਦਰ,
ਤਏ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿਆਲਾਂ ਲਈ ਇਕ ਆਵਤ ਸੀ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A.L.L.B. (Pb.U.)
(ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:—
● ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੋਰਗੋਬ ਲੈਣ, ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨੀ
ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ
● ਵਸੀਅਤ, ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ, ਐਵੀਡੈਂਟ, ਡੈਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਬਾਹਰੋਂ
ਆਏ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਲਈ "ਰਾਹਦਾਰੀ"
● ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

ਅਤੇ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਯੋਗ
ਸਹਾਇਤਾ

7-4857 Kingsway (Opp. Sears)

Burnaby, B.C. V5H 2C8

PHONE—Off. 433-8366

Res. 324-4160

ਸਮਾਂ : ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ
(ਦਫਤਰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ)

SUNSET PRINTING LTD.

4277 Fraser Street, Vancouver, B.C. V5V 4G1

(604)874-2023

- Bus. Cards
- Envelopes
- Letterheads
- Numbering

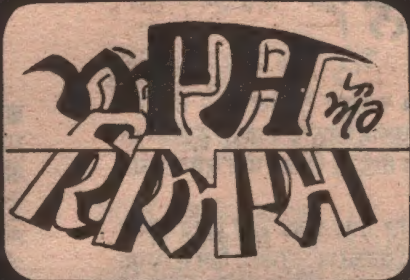
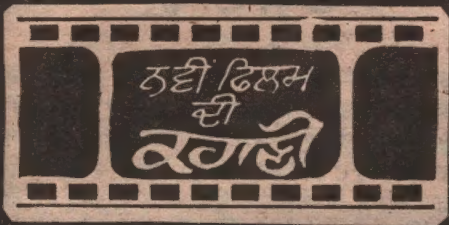
- Flyers
- NCR Forms
- Crash Imprints
- Work Orders

- ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਕਾਰਡ
- ਲਿਫਾਫੇ
- ਲੈਟਰਹੈੱਡਜ਼
- ਨੰਬਰਿੰਗ

- ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ
- ਐਨ. ਸੀ. ਆਰ. ਫਾਰਮ
- ਕਰੈਸ਼ ਇੰਪਰੈਂਟਜ਼
- ਵਰਕ ਆਰਡਰ

ਫਿਲਮ

ਦਰਪਣ

ਯੋਗੇਸ਼ (ਗਿਰੀਸ਼ ਕਰਨਾਡ) ਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ (ਕੰਵਲਜੀਤ) ਭਰਾ-ਭਰਾ ਹਨ। ਦੋਨਾਂ ਹੀ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਯੋਗੇਸ਼ ਰਾਜੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਵੀ। ਉਸਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਮਾਧੁਰੀ (ਨੂਤਨ) ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹੈ। ਉਹ ਦਿਨ ਭਾਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਯੋਗੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੋਨਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਟੁੱਟ ਪਿਆਰ ਹੈ ਸਗੋਂ ਆਪਸੀ ਸ਼ੁਭ-ਬੁਭ ਵੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮਾਧੁਰੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਜੰਮਣ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਉਹ ਮਾਧੁਰੀ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਫੁੱਫੀਆਂ ਤਕ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮਾਧੁਰੀ ਦੀ ਤੜਫਦੀ ਮਮਤਾ ਨੂੰ ਯੋਗੇਸ਼ ਦੀ ਚਾਹਤ ਨੇ ਸਹਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਯੋਗੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਯੋਗੇਸ਼ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਦ ਵਿਚ ਖਿੜਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮਾਧੁਰੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਬੱਚਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਕਤਰਾਉਣ ਲਗਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗੱਲਾਂ-ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਤਾਅਨੇ ਦੇਣ ਲਗਦੇ ਹਨ।

ਰਾਜੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਸੁੰਦਰ-ਸੁਸ਼ੀਲ ਲੜਕੀ ਪ੍ਰੀਤਾ (ਰਾਮੇਸ਼ਵਰੀ) ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਸੁਭਾਅ ਵੀ ਮਾਧੁਰੀ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਾ ਗਰਭਵਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰੀ ਹੀ ਮਾਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਝੁੰਮ ਉਠਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਿੜਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਇਕ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਤਰਸ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਖਾਹਿਸ਼ ਹੁਣ ਜਾ ਕੇ ਕਿਤੇ ਪ੍ਰੀਤਾ

ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਬਣਨ ਦੀ ਖਬਰ ਪਿਛੋਂ ਮਾਧੁਰੀ ਯੋਗੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਕੰਡਾ ਬਣ ਗਈ। ਉਹ ਹੁਣ ਪ੍ਰੀਤਾ ਤੇ ਮਾਧੁਰੀ ਦਾ ਪਰਵਾਹ ਪੈਣਾ ਵੀ ਅਸੁਖ ਸਮਝਣ ਲਗ ਪਏ ਸਨ।

.....ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਧੁਰੀ ਅਤੇ ਯੋਗੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਫ-ਸਾਫ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਇਸ ਘਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਚਲੇ ਜਾਣ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਾ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਬੇਟਾ ਯੋਗੇਸ਼ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ 'ਉਹ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਮਕਾਨ ਲੈ ਕੇ ਲਗ ਪਿਆ'।

ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੋਂ ਪ੍ਰੀਤਾ ਨੇ ਇਕ ਚੰਦ ਵਰਗੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ। ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਰਾਜੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਫੁੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਾ ਰਹੇ।

ਘਰ ਦੇ ਨੌਕਰ ਰਾਮੂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਦੱਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨੱਚ ਉੱਠੀ। ਉਸਨੂੰ ਜਾਪਣ ਲਗ ਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਝੱਲੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਯੋਗੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਰੋਂਦ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਉਹ ਲੋਕ ਜਲਦੀ-ਜਲਦੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੁਰ ਪਏ। ਪਰ...

ਜਿਉਂ ਹੀ ਉਹ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਮਾਧੁਰੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਰੋਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਕਿਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਦਨਸੀਬੀ ਦਾ ਪ੍ਰਫਾਵਾ ਉਸ ਬੱਚੇ ਤੇ ਨਾ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਮਾਧੁਰੀ ਦੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮਿੰਨਤ-ਤਰਲਾ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀ ਜਦ ਯੋਗੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਯੋਗੇਸ਼

ਕੰਵਲ ਜੀਤ ਤੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰੀ

ਨੇ ਮਾਧੁਰੀ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਘਰ ਚਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਯੋਗੇਸ਼ ਤੇ ਮਾਧੁਰੀ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਹਮਣਿਉਂ ਰਾਜੇਸ਼ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਦ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਭਰਾ-ਭਰਜਾਈ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੀ ਗੱਦ ਵਿਚੋਂ ਬੱਚਾ ਚੁਕ ਕੇ ਭਾਬੀ ਮਾਧੁਰੀ ਦੀ ਗੱਦ ਵਿਚ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗੱਦ ਵਿਚ ਖਿੜ-ਖਿੜਾਉਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਮਾਧੁਰੀ ਦਾ ਮਮਤਾ ਭਰਿਆ ਮਨ ਤੜਪ ਉਠਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਬੱਚਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਉਠਾ ਕੇ ਇਕ ਪਿਆਰਾ ਜਿਹਾ ਗੀਤ ਗੁਣ-ਗੁਣਾਉਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਾ, ਰਾਜੇਸ਼ ਅਤੇ ਯੋਗੇਸ਼ ਉਸ ਦੀ ਬੇਰੋਂਦ ਮਮਤਾ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰਤ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਰਾਜੇਸ਼ ਟੋਪ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਬਟਨ ਦਬਾ ਕੇ ਮਾਧੁਰੀ ਦਾ ਉਹ ਪਿਆਰਾ ਜਿਹਾ ਗੀਤ ਟੋਪ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਧੁਰੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਚੁਕੀ ਗੀਤ ਗੁਣ-ਗੁਣਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਪੌੜੀਆਂ ਵਲ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਕਿ ਪੌੜੀਆਂ ਵਲ ਕੁਝ ਤਾਰਾਂ ਬਾਹਰ ਵਲ ਨੂੰ ਨਿਕਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਮਾਧੁਰੀ ਦਾ ਪੈਰ ਉਹਨਾਂ ਤਾਰਾਂ ਵਿਚ ਉਲਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਫੁੱਟ ਕੇ ਸਿਧਾ ਪੌੜੀਆਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆ ਡਿਗਦਾ ਹੈ। ਮਾਧੁਰੀ ਵੀ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਲੁੜਕਦੀ ਹੋਈ ਹੇਠਾਂ ਆ ਕੇ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਮਰ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਚੀਕ ਮਾਰਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਚੋਬੇਣ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਰਨ ਦਾ ਸਦਮਾ ਪ੍ਰੀਤਾ ਤੇ ਕੁਝ ਗਹਿਰਾ ਅਸਰ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਪਾਗਲਾਂ ਵਰਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਡਾਕਟਰ (ਮਦਨਪੁਰੀ) ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਜਾਣਨ ਪਿਛੋਂ ਉਸਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਾਧੁਰੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਪੀ ਸਮਝ

ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੇ ਇਸ ਪਾਂਗਲਪਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਾਤਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੰਨ ਰਹੀ ਸੀ। ਨਾ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਉਂਦੀ, ਨਾ ਉਸਦਾ ਮਨਹੂਸ ਪ੍ਰਫਾਵਾ ਬੱਚੇ ਪੈਂਦਾ, ਨਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਪ੍ਰੀਤਾ ਪਾਂਗਲ ਹੀ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਧੁਰੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੇ ਤੰਦ-ਰੁਸਤ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਉਹਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮਾਧੁਰੀ ਵੀ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮਾਂ ਬਣਨ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਉਸਨੂੰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਤਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਪੀ ਸਮਝ ਰਹੀ ਸੀ।

ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦਾ ਬੱਚਾ ਉਸਦੇ ਆਪਣਿਆਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਡਿਗ ਕੇ ਮਰਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪਤੀ ਯੋਗੇਸ਼ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੀ ਖਾਲੀ ਗੱਦ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਮਤਾ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਏਗੀ।

ਪ੍ਰਸੂਤ ਦੇ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਲਗੇ ਤਾਂ ਯੋਗੇਸ਼ ਨੇ ਮਾਧੁਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਥੇ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੋਂ ਮਾਧੁਰੀ ਨੇ ਵੀ ਇਕ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੀ ਗੱਦ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖਿੜ-ਖਿੜਾਉਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੇ ਬੇਜਾਨ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜ ਉਠੇ। ਉਹ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਕੇ ਖੇਡਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਬੱਚਾ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਘਬਰਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਤੇ ਉਹ ਪਾਂਗਲਪਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਨ ਨਾ ਲੈ ਲਵੇ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਬੱਚੇ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰੀਤਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਨਵਾਂ ਇਲਾਜ ਸੋਚਿਆ।

ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰੀਤਾ ਤੇ ਮਾਧੁਰੀ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਵੁਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਕੰਵਲਜੀਤ, ਗਿਰੀਸ਼ ਕਰਨਾਡ ਤੇ ਨੂਤਨ

ਬਦਨ ਬਦਨ ਦਾ ਰਿਹਾਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮੁਹੱਬਤ ਸੀ।
ਬੜਾ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਸੀ, ਸਭ ਲਧੂ ਦੀ ਇੱਲਤ ਸੀ।

MANN MUSIC VIDEO & PHOTO STUDIO

6512 Main St.(49th Ave.)
VANCOUVER, B.C.

Ph. 321-6667

ਸੁਰਿੰਦਰ ਫਿੰਦਾ
ਹਾਲਸਨ ਕੋਮਲ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ
ਨੰਬਰ 81 ਟੋਪ
ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ
(ਵਧੀਆ ਰੀਕਾਰਡਿੰਗ)

Electric Iron 220 V
Blender 220 V Available
ਵਿਆਹ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਮੁਵੀ ਤੇ ਫੋਟੋ
ਖਿਚਵਾਰੀ

Out of Town Service Available

Mail Order
Accepted

ਦਿਲ ਸਾਫ਼
ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ
GURDAS MAAN

GURDAS MAAN
ਗੁਰਦਾਸ
ਮਾਨ

SIDE A
ਦਿਲ ਸਾਫ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਅੱਖ ਲੱਗ ਗਈ ਸੋਹਣਿਆ ਨਾਲ
ਦੁਨਿਆ ਮੰਡੀ ਪੈਸੇ ਦੀ
ਮੈਨੂੰ ਯਾਰ ਮੇਰੇ ਜਾਪਦੇ ਖੁਦਾ ਵਰਗੇ

SIDE B
ਪੈਰਾਂ-ਚ-ਪੰਜੋਬਾ ਪਾ ਦੇ
ਕੁੜੀਏ ਪੰਜਾਬ ਦੀਏ
ਵੱਡਿਆ ਸ਼ਰਾਬੀਆ ਵੇ
ਦੁਨਿਆ ਮੇਲਾ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ
ਲੇਖਕ : ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ
ਕਮੇਂਟਰੀ : ਵੀ. ਸੂਰੀ
ਸੰਗੀਤ : ਚਰਨਜੀਤ ਆਹੂਜਾ

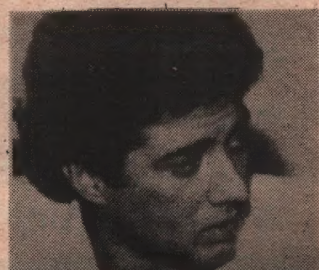
ਮਾਧੁਰੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ। ਰਾਜੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੀ-ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਡਰਾਮੇ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮਾਧੁਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਰੱਖਕੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਗੁਡੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਫੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗੁਡੀਆ ਸਿਧੀ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਆ ਡਿਗਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚੀਕ ਮਾਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਯੋਗੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਫੇਰੀ ਨਾਲ ਗੁਡੀਆ ਚੁਕ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬੱਚਾ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਾ ਬੇਤਾਬੀ ਨਾਲ ਦੌੜਦੀ ਹੋਈ ਬੱਚੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜੇਸ਼ ਅਤੇ ਯੋਗੇਸ਼ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਾਹ-ਮਖਾਹ ਰੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਬੱਚਾ ਤਾਂ ਜਿੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਾ ਨੇ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪਾਂਗਲਪਨ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਨੂੰ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਆ ਗਈਆਂ।

ਮਾਧੁਰੀ ਦੀ ਤਬੀਅਤ ਅਚਾਨਕ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹਾਲਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੋਨੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤਾ ਵੀ ਸਾਰੀ ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਧੁਰੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਬੱਚਾ ਉਸਦੀ ਗੱਦ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਬੱਚਾ ਲੈ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਧੁਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਅਮਾਨਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਮਾਧੁਰੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤਾ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਸੌਂਪਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਬੱਚੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਿਹੜੀ ਆਸ ਅਤੇ ਪਿਆਸ ਦੀ ਉਹ ਹੁਣ ਮਿਟ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੱਚਾ ਹੁਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰੀਤਾ ਦਾ ਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਧੁਰੀ ਦਾ ਸਾਹ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। □

ਲੇਖਕ

ਸੰਸਾਰ ਦਰਪਣ

ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦਖਲ ਹੈ— ਜ਼ਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਨੇ ਫੇਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਗੂ ਕੁਝ ਅਜੇਹੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਦਖਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰੇਡੀਓ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜ਼ਿਆ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਕ ਦਾਅਵਤ ਵਿਚ ਦਿਤਾ। ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਆਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਗ਼ਿੱਬਤੇ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਪੂਰ ਜ਼ੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਰਹਦ ਤੋਂ ਪਾਰੋਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿੰਘਪੁਰ :

ਬਦੇਸ਼ੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਰੜਾ

ਸਿੰਘਪੁਰ — ਸਿੰਘਪੁਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਨਜਾਇਜ਼ ਭਰਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਕਰੜੇ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਕਈ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਰਕਰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਸੰਸ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਲਾਸੰਸ ਲੈਣਾ ਸੱਖਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਰਕਰ ਦੇ ਮੋੜਵੇਂ ਕਿਰਾਏ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਗੱਰੰਟੀਆਂ ਦੇਣੀ ਪੈਣਗੀਆਂ।

ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ 500 ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਇਕ ਤੋਂ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਤੇ ਜੇਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਲੇਬਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੰਤਰੀ ਜੇ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਏਜੰਟਾਂ ਵਲੋਂ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਠਗੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਸਿੰਘਪੁਰ ਸਰਕਾਰ ਹਿੰਦ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ, ਬਾਈਲੋਡ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਫਿਲਪਾਈਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਯੂਗੋਸਲਾਵੀਆ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਲੋਕ ਦਲ ਐਮ. ਪੀ. ਚੰਪਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ 72 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਨਤੀਜੇ ਅਤੀ ਭੈੜੇ ਹੋਣਗੇ — ਲੌਗੋਵਾਲ

ਲੰਦਨ — ਬੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਜੇ ਹਮਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇਤਨੇ ਭਾਰੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਿਉਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਾਲੇ ਜਾਇਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਬੋਲ ਕੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ, ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਜੇਹਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਹੋਣਗੇ।

ਬਹਿਰੀਨ 'ਚ ਨੌਕਰੀ ਬਾਰੇ ਨੇਮਾਂ 'ਚ ਕੁਝ ਢਿਲ

ਬਹਿਰੀਨ — ਬਹਿਰੀਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਨੇਮ ਤੇ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਸਮੇਤ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਦਲਣਾ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ। ਲੇਬਰ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇਕ ਐਲਾਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੇ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਇਕ ਸਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਕੁੜੀਆਂ ਖੋਹ ਲਈਆਂ

ਜਨੀਵਾ — ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਇਕ ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿਚੋਂ 20 ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਵੇਤਨਾਮ ਦੀਆਂ ਸਨ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿਚ ਬੈਠੀਆਂ ਬਾਕੀ 40 ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਲਈ ਯੂ ਐਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਵੀ ਰੂਸੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕ ਹਾਂ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਅਲੀ ਅਹਿਮਦ ਤਾਲੂਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਸਾਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦਾਂਗੇ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੰਗ ਨਾਲ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਦਿਤਾ।

ਗਮ ਨਾ ਸਹਾਰਦੀ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰ ਗਈ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ — ਇਥੇ ਮਹਾਂਵੀਰ ਸਪਿਨਿੰਗ ਮਿਲ ਵਿਚ ਚਲੀ ਪੁਲਸ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ 37 ਸਾਲਾ ਪਤਨੀ ਮੰਚੂ ਗਮ ਨਾ ਸਹਾਰਦੀ ਹੋਈ ਮਿਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਝਿਛਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਗ ਲਾ ਕੇ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰ ਗਈ।

ਰਿਚਮਿੰਡ ਕਰੈਡਿਟ ਯੂਨੀਅਨ

ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਜਾਂ ਮਿਲਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਬੈਂਕ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸਟੋਰ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਜਿਹੇ ਜੇਹੇ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਕ ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਕਰਜ਼ ਦੇਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪੁੱਜਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਇਥੇ ੧੯੭੦ ਵਿਚ “ਰਿਚਮਿੰਡ ਸੇਵਿੰਗਸ”, ਨੰਬਰ ਤਿੰਨ ਰੋਡ ਤੇ ਬ੍ਰਿਗਹਾਉਸ ਵਿਚ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਬੈਂਕ ਵਾਂਗ ਸੀ ਪਰ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸਦਕਾ ਅੱਜ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਸ਼ਾਖਾਂ ਹਨ ਤੇ ਹੁਣ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਕੰਪਲੈਕਸ (ਇਮਾਰਤ) ਭੀ ਬਣੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ੨੪ ਘੰਟੇ ਹੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੇ ਕਢਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

ਕੋਈ ਭੀ ਬਾਲਗ ੨੫ ਡਾਲਰ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਖਰੀਦ ਕੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਅੱਠ ਡਰੈਕਟਰ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਰ ਵੇਰ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਲਈ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਚੋਣ ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਸਾਖੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਖੁਲ੍ਹੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰ ਚੋਣ ਹੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ। ਵੋਟਾਂ ਪੰਜੇ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿਚ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਭੀੜ ਭੜੱਕਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਕੋਲ “ਰਿਚਮਿੰਡ ਸੇਵਿੰਗਸ ਕਰੈਡਿਟ ਯੂਨੀਅਨ ਨੀਚ੍ਰਿਜ਼” ਪਤਰ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਜਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਮੀਦੀਵਾਰਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋ, ਲਿਆਕਤ, ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਪਰਵਾਰਕ ਵਾਕਫੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕੋਈ ਸਲੋਟ ਜਾਂ ਧੜੇਬੰਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਾਵੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਜਾਂ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

—ਪਰਮ ਸਿੰਘ

TOTAL COLLISION

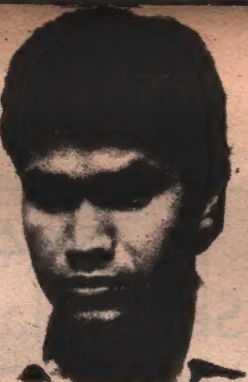
ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਮੁਰੰਮਤ(Repair)
ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਆਟੋ ਬਾਡੀ (Auto Body)
ਦਾ, ਜਾਂ ਕਾਰ ਪੇਂਟ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਾਉਣ
ਲਈ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

OPEN 24 Hours

TOTAL COLLISION

1023, 20th Ave. Prince George, B.C. Ph. (604) 562 - 1424

BOBBY Manager

Y.F. Chong & Co.

#1 - 862 E. Broadway, Vancouver,
B.C. V5T 1Y1

ACCREDITED PUBLIC ACCOUNTANTS

MON.-FRI. 8:30 - 7:00 P.M.
SAT. 9:30 - 4:00 P.M.

PERSONAL & CORPORATE
INCOME TAX RETURNS

ਕੇਵਲ 18 ਡਾਲਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫਾਰਮ
ਭਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੋ।

TELEPHONE : 875-6918

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ? East West Travel Ltd.

ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ

ਸਾਥੋਂ ਹਰ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ
ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Special for India, Pakistan, Fiji and
West Indies.

Mike Brar

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ
ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਈਸਟ ਵੈਸਟ ਟਰੇਵਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜਿਥੇ
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph. (403) 235-3661

#206-3517, 17 Ave. S.E. Calgary, Alta

T2A 0R5

Harcharan S. Sanghera

B.A., (Hons.) B.T.

We wish to let everybody know, that Harry, top
salesman has rejoined our firm, and is eager to help
in matters of real estate.

Call (403) 274-9586

COMMISSIONER

FOR

OATHS

HEIN

REAL ESTATE
CORPORATION 272-3382

SURREY INDIA ARTS CLUB, SURREY, B.C.(CANADA)

PRESENTS

ਵਿਸਾਖੀ ਉਤਸਵ ਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲੋਕ ਨਾਚ ਭੰਗੜਾ

BHANGRA FESTIVAL

Saturday - April 14, 1984 at 6.00 P.M.
North Delta Secondary School
8270 - 114th Street, Delta, B.C.

ਸਰੀ ਇੰਡੀਆ ਆਰਟ ਕਲੱਬ(ਸਰੀ)
ਵਲੋਂ

ਸਨਿਚਰਵਾਰ 14 ਅਪਰੈਲ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ

DOOR OPEN 5.00 P.M.

ਨੌਰਥ ਡੈਲਟਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਡੈਲਟਾ

ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਉਤਸਵ ਤੇ ਭੰਗੜਾ ਫੈਸਟੀਵਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਨਾਚ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਭਾਗ ਲੈਣਗੀਆਂ।

ਟਿਕਟ - \$4.00

ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ - \$2.00

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :-

ਸਵਰਨ ਮੱਲੀ :- 581-4907

ਮੱਖਣ ਸੰਧੂ :- 584-3815

ਟਰੂ ਫੂਡਜ਼(ਸਤਿਨਾਮ ਮੰਡੇਰ) :- 584-7011

ਸਰੀ ਵਿੱਚ :-

ਟਰੂ ਫੂਡਜ਼ ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ

10705 KING GEORGE HWY., SURREY.